

Západočeská univerzita v Plzni

**KONCEPCE CELOŽIVOTNÍHO
VZDĚLÁVÁNÍ NA ZČU
(pro období 2021–2025)**

Plzeň 2019

Obsah

Úvod	4
1. Vymezení pojmů	5
1.1 Celoživotní učení a celoživotní vzdělávání na ZČU	5
1.1.1 Celoživotní učení na ZČU	5
1.1.2 Celoživotní vzdělávání na ZČU	6
1.1.3 Vzdělávací aktivity v rámci doplňkové činnosti na ZČU	7
1.1.4 Další vzdělávací a popularizační aktivity na ZČU	8
2. Kontext celoživotního vzdělávání	10
3. Celoživotní vzdělávání na ZČU – historie a současný stav	12
3.1 Historie celoživotního vzdělávání na ZČU	12
3.2 Současný stav celoživotního vzdělávání na ZČU	12
3.2.1 Organizační, metodické a technické zajištění celoživotního vzdělávání	13
3.2.2 SWOT analýza	14
4. Budoucnost a strategické priority pro rozvoj celoživotního vzdělávání na ZČU	16
4.1 Smysl	16
4.2 Podmínky	16
4.3 Priority pro další rozvoj celoživotního vzdělávání na ZČU v období 2021–2025	17
4.3.1 Cílový stav	17
4.3.2 Metody dosažení cíle	18
4.3.3 Indikátory dosažení cíle	19
4.3.4 Rizika	21
4.3.5 Opatření na eliminaci rizik	22
Přílohy	23
Příloha 1 – Historie, aktuální stav, cíle a potřeby (dle jednotlivých součástí ZČU)	23
Centrum informatizace a výpočetní techniky (CIV)	23
Fakulta aplikovaných věd (FAV)	25
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara (FDU)	28
Fakulta ekonomická (FEK)	33
Fakulta elektrotechnická (FEL)	37
Fakulta filozofická (FF)	40
Fakulta pedagogická (FPE)	43
Fakulta právnická (FPR)	47

Fakulta strojní (FST)	49
Fakulta zdravotnických studií (FZS)	50
Nové technologie – výzkumné centrum (NTC)	53
Odbor celoživotního vzdělávání (oddělení Celoživotní a distanční vzdělávání – CŽV)	56
Odbor celoživotního vzdělávání (oddělení Univerzita třetího věku – U3V)	59
Ústav jazykové přípravy (UJP)	63

Úvod

Cílem koncepce je popsat současný stav celoživotního vzdělávání na Západočeské univerzitě v Plzni, identifikovat konkrétní potřeby a navrhnout možnosti dalšího rozvoje vzhledem k aktuálním trendům v oblasti celoživotního vzdělávání. Dokument vznikl na základě spolupráce členů Rady pro celoživotní vzdělávání.

Na tvorbě koncepce se podíleli:

Ing. Miluše Bartoňková, Ph.D.	Fakulta ekonomická
Ing. Jiří Bořík	Centrum informatizace a výpočetní techniky
Mgr. Magdalena Edlová	Odbor celoživotního vzdělávání – oddělení Univerzita třetího věku
doc. Ing. Milan Honner, Ph.D.	Nové technologie – výzkumné centrum
PhDr. Mgr. Helena Horová, Ph.D.	Fakulta filozofická
JUDr. Petra Smržová, Ph.D.	Fakulta právnická
Mgr. Martina Jeriová	Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara
Mgr. Lenka Krausová	Fakulta zdravotnických studií
Ing. Martin Melichar, Ph.D.	Fakulta strojní
Ing. Roman Pechánek, Ph.D.	Fakulta elektrotechnická
doc. Ing. Josef Průša, CSc.	Garant Univerzity třetího věku
PhDr. Lucie Rohlíková, Ph.D.	Odbor celoživotního vzdělávání – oddělení Celoživotní a distanční vzdělávání
RNDr. Blanka Šedivá, Ph.D.	Prorektorka pro studijní a pedagogickou činnost
Mgr. Kateřina Štroblová, Ph.D.	Ústav jazykové přípravy
PhDr. Jana Vaňková	Předsedkyně RCV, Fakulta pedagogická
doc. Ing. Miloš Železný, Ph.D.	Fakulta aplikovaných věd

Interní recenzent:

PaedDr. Jana Vejvodová, CSc.

Externí recenzent:

doc. Mgr. Jiří Zounek, Ph.D. – Ústav pedagogických věd, Masarykova univerzita

1. Vymezení pojmů

1.1 Celoživotní učení a celoživotní vzdělávání na ZČU

1.1.1 Celoživotní učení na ZČU

Referenční dokumenty:

- Memorandum o celoživotním učení (Evropská komise, 2001)
- Strategie celoživotního učení ČR (MŠMT, 2007)

Do rámce celoživotního učení na ZČU spadají všechny vzdělávací aktivity, kdy člověk v průběhu svého života vstupuje do kontaktu s univerzitou. Univerzita zde zastává různorodé role a právní i ekonomický pohled na jednotlivé typy aktivit je rozdílný.

Typy vzdělávacích aktivit celoživotního učení (od nejútlejšího do pozdního věku účastníků aktivit):

- vzdělávací aktivity pro nejmenší (např. v rámci Dnů vědy a techniky, Dnů otevřených dveří, veletrhů apod.),
- Dětská univerzita, kroužky, exkurze, besedy, soutěže, letní školy pro žáky základní školy (např. Junior FEL),
- letní školy, exkurze, besedy, kluby pro nadané, přednášky, soutěže, kurzy pro žáky středních škol, např. v rámci Mezinárodní letní jazykové školy (MLJŠ) či Artcampu,
- přípravné kurzy ke studiu pro uchazeče o studium na ZČU,
- nulté ročníky studia na ZČU,
- vlastní bakalářské, magisterské či doktorské studium,
- následné kurzy dalšího vzdělávání k rozšíření či doplnění kvalifikace,
- kurzy vedoucí k oživení nebo získání konkrétních kompetencí orientované na výkon povolání nebo zájmově,
- kurzy firemního vzdělávání realizované lektory ZČU ve firmách a podnicích,
- přednášky, exkurze, besedy pro veřejnost,
- Univerzita třetího věku.

Jedná se o aktivity formálního, neformálního i informálního vzdělávání. U formálního vzdělávání se jedná konkrétně o počáteční terciární vzdělávání a další vzdělávání.

1.1.2 Celoživotní vzdělávání na ZČU

Právní úprava:

- Z 111/1998 Sb., o vysokých školách ve znění pozdějších předpisů (ZVŠ)
- Řád celoživotního vzdělávání ze dne 13. 7. 2017
- Pokyn prorektora 4P/2018, hodnocení kvality programu celoživotního vzdělávání
- Pokyn prorektora 10P/2018, organizace a pravidla studia Univerzity třetího věku Západočeské univerzity v Plzni

§ 60 zákona 111/1998 Sb., o vysokých školách ve znění pozdějších předpisů:

Celoživotní vzdělávání

(1) V rámci své vzdělávací činnosti může vysoká škola poskytovat bezplatně nebo za úplatu programy celoživotního vzdělávání orientované na výkon povolání nebo zájmově. Bližší podmínky celoživotního vzdělávání stanoví vnitřní předpis. Účastníci celoživotního vzdělávání s ním musí být seznámeni předem.

(2) O absolvování studia v rámci celoživotního vzdělávání vydá vysoká škola jeho účastníkům osvědčení. Úspěšným absolventům celoživotního vzdělávání v rámci akreditovaných studijních programů, pokud se stanou studenty podle tohoto zákona (§ 48 až 50), může vysoká škola uznat kredity, které získali v programu celoživotního vzdělávání až do výše 60 % kreditů potřebných k řádnému ukončení studia.

(3) Vzdělávání v programu celoživotního vzdělávání nezakládá jeho účastníkům právní postavení studenta podle tohoto zákona.

Celoživotní vzdělávání je podle ZVŠ podmnožinou tzv. celoživotního učení, kam jsou zařazovány všechny vzdělávací aktivity, v nichž vstupuje člověk v průběhu svého života do kontaktu s univerzitou. Může jít o nejrůznější typy aktivit (kurzů), cílovou skupinou mohou být účastníci nejrůznějšího věku.

Do rámce celoživotního vzdělávání jsou na ZČU zařazovány pouze ty programy, které jsou akreditovány Radou celoživotního vzdělávání a realizovány v souladu s Řádem celoživotního vzdělávání podle podmínek ZVŠ. Jde o další formu vzdělávání, jejímž prostřednictvím se vedle vysokoškolského vzdělávání získávají, rozšiřují, prohlubují nebo obnovují znalosti z různých oblastí poznání a kultury.

Typy programů celoživotního vzdělávání:

- programy celoživotního vzdělávání orientované na výkon povolání,
- programy celoživotního vzdělávání zájmové,
- Univerzita třetího věku.

Ve všech těchto případech se jedná o programy spadající svým obsahem pouze do těch oblastí vzdělávání, ve kterých ZČU realizuje své studijní programy.

Základní cílovou skupinou těchto typů programů uskutečňovaných na ZČU (programů celoživotního vzdělávání podle vysokoškolského zákona) jsou osoby, které mají ukončené středoškolské vzdělávání.

Programy celoživotního vzdělávání musí být akreditovány Radou celoživotního vzdělávání a musí procházet každoročním hodnocením kvality dle příslušného pokynu prorektora, což zajišťuje jejich kvalitu. Účastníci programů celoživotního vzdělávání obdrží po úspěšném absolvování osvědčení podepsané rektorem. Účastník programu celoživotního vzdělávání nemá postavení studenta.

1.1.3 Vzdělávací aktivity v rámci doplňkové činnosti na ZČU

Právní úprava:

- Směrnice rektora 23R/2019, doplňková činnost
- Směrnice rektora 3R/2019, hodnocení kvality souvisejících činností a hodnocení kvality doplňkové činností

Vzdělávací aktivity v rámci doplňkové činnosti jsou významnou součástí aktivit ZČU. Aktuálně je jich na všech součástech ZČU realizováno velké množství. Jedná se o vzdělávací aktivity, které pořadatel nevnímá jako programy, jež je potřeba realizovat v režimu programů celoživotního vzdělávání. Realizuje je jako doplňkovou činnost. V doplňkové činnosti vykonává veřejná vysoká škola za úplaty činnost navazující na její vzdělávací a tvůrčí činnost nebo činnost sloužící k účinnějšímu využití lidských zdrojů a majetku. Doplňková činnost nesmí ohrozit kvalitu, rozsah a dostupnost činností, pro jejichž uskutečňování byla veřejná vysoká škola zřízena. Náklady a výnosy spojené s doplňkovou činností jsou odděleny. Doplňkovou činností se rozumí zejména: poskytování služeb ve výzkumu a vývoji, reprografické práce, výuka a vzdělávací činnost za úplatu neakreditovaná jako program celoživotního vzdělávání podle zákona o vysokých školách, tělesná cvičení a služby s tím spojené, poskytované veřejnosti a cizím organizacím v tělocvičnách a v pronajatých zařízeních.

Tyto programy neprocházejí akreditací RCV, ale vzhledem k tomu, že se jedná o aktivity celoživotního učení a jsou významnou součástí třetí role univerzity, je potřeba je evidovat a vykazovat např. ve výroční zprávě.

Rozdíl mezi programem celoživotního vzdělávání a doplňkovou činností je:

- Formální: Programy celoživotního vzdělávání jsou akreditované, kurzy v rámci doplňkové činnosti nikoliv (s tím také souvisí fakt, že za úspěšné absolvování akreditovaného kurzu celoživotního vzdělávání získá účastník ECTS kredity, jež jsou

uznatelné v rámci případného regulérního studia, zatímco u kurzů realizovaných v rámci doplňkové činnosti účastníkovi žádný nárok na ECTS kredity nevzniká).

- Materiální: Deklarace podmínek, za jakých bude akreditace programů celoživotního vzdělávání udělena (dlouhodobost, otevřenost, vazba na akreditované studijní programy v oblastech vzdělávání uskutečňovaných na ZČU u programů celoživotního vzdělávání nebo jednorázové akce či objednávky právnických osob nebo školení zaměstnanců právnických osob v rámci doplňkové činnosti).
- Kontrolní: Odlišné nastavení kontrolních mechanismů pro programy celoživotního vzdělávání a doplňkovou činnost (hodnocení kvality, výkaznictví).

1.1.4 Další vzdělávací a popularizační aktivity na ZČU

Referenční dokumenty:

- Dlouhodobý záměr Západočeské univerzity v Plzni na období 2016–2020
- Výroční zprávy ZČU

„ZČU organizuje řadu popularizačních aktivit (např. Dny vědy a techniky, aktivní spolupráce s Techmaní), pořádá semináře pro širší veřejnost (např. pravidelný Interdisciplinární seminář), spolupracuje se základními a středními školami prostřednictvím předmětových olympiád a významně se podílí na přímém kulturním působení v rámci města i širšího okolí...“

Typy dalších vzdělávacích a popularizačních aktivit realizovaných mimo rámec celoživotního vzdělávání dle VŠ zákona a mimo rámec doplňkové činnosti ZČU: vzdělávací akce, besedy, exkurze, soutěže, kroužky a další vzdělávací aktivity realizované zdarma nebo financované v rámci externích projektů.

Tyto vzdělávací aktivity spadají rovněž do rámce celoživotního učení, nejsou však evidovány ani vykazovány ani v rámci celoživotního vzdělávání, kde je nutná akreditace, ani v rámci doplňkové činnosti, kde je dle směrnic zásadní realizace za úplatu. I tento třetí typ aktivit je velmi podstatnou součástí realizace třetí role ZČU a je třeba dlouhodobě usilovat o jejich špičkovou kvalitu.

1.2 Související pojmy

Účastník

Účastníkem programu celoživotního vzdělávání na ZČU (tedy na vysokoškolské instituci) je osoba, která má ukončené středoškolské vzdělání, nicméně v odůvodněných případech může ZČU poskytovat i programy celoživotního vzdělávání pro osoby bez ukončeného středoškolského vzdělání. Účastníci celoživotního vzdělávání nemají právní postavení studenta v souladu s § 60 odst. 3 a § 60a odst. 3 zákona o vysokých školách.

Osvědčení vs. potvrzení o účasti

U akreditovaných programů a kurzů celoživotního vzdělávání vydá ZČU účastníkům osvědčení o absolvování programu či kurzu. Úspěšným absolventům celoživotního vzdělávání v rámci akreditovaných studijních programů či kurzů, pokud se stanou studenty podle zákona o vysokých školách (§ 48 až 50 ZVŠ), může ZČU uznat kredity, které získali v programu celoživotního vzdělávání, až do výše 60 % kreditů potřebných k řádnému ukončení studia.

U neakreditovaných kurzů obdrží účastníci pouze potvrzení o účasti bez nároku na ECTS kredity.

2. Kontext celoživotního vzdělávání

Referenční dokumenty:

- UNESCO: Education for Sustainable Development Goals: learning objectives. Paris 2017, <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000247444>.
- OECD: Trends Shaping Education 2019. OECD Publishing, Paris 2019, https://doi.org/10.1787/trends_edu-2019-en.
- OSN: Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development. A/RES/70/1. *Sustainable Development Knowledge Platform*. <https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/21252030%20Agenda%20for%20Sustainable%20Development%20web.pdf>.
- EMPOWER University of West-Bohemia Report of Findings Recommendations for Mainstreaming Digital Education, November 2018, https://akreditace.zcu.cz/wp-content/uploads/2018/12/Evaluation_2018_Report_Recommendations_final.pdf.
- Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy: Strategie celoživotního učení ČR. <http://www.msmt.cz/vzdelavani/dalsi-vzdelavani/strategie-celozivotniho-uceni-cr>.
- Ministerstvo průmyslu a obchodu: Národní RIS 3 strategie ČR 2014–2020. <https://www.mpo.cz/cz/podnikani/ris3-strategie/dokumenty/dokumenty-k-ris3-strategii-pro-rok-2019---242942/>.
- Plzeňský kraj: Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Plzeňského kraje 2016–2020. <http://www.plzensky-kraj.cz/cs/clanek/dlouhodoby-zamer-vzdelavani-a-rozvoje-vzdelavaci-soustavy-plzenskeho-kraje-2016-2020>.
- Město Plzeň: Strategický plán města Plzně. <https://ukr.plzen.eu/rozvoj-mesta/strategicky-plan-mesta-plzne/strategicky-plan-mesta-plzne.aspx>.

Digitální revoluce s sebou nese nové výzvy, kvůli kterým se do popředí dostávají specifické potřeby, jež je třeba reflektovat také v rámci vzdělávacího procesu. Patří mezi ně především:

- potřeba adaptace na rychle se měnící svět (a s tím související nově vznikající profese),
- potřeba efektivně pracovat s daty,
- potřeba sdílet (resp. vytvářet vhodné platformy).

Klíčem k úspěchu jednotlivce i společnosti se stává celoživotní učení, jehož celosvětový rozvoj je mj. jedním ze stěžejních cílů OSN do roku 2030 (viz Sustainable Development Goal 4). Tomu odpovídají také současné trendy v oblasti celoživotního vzdělávání, jež lze sledovat v mezinárodním kontextu. Patří mezi ně především snaha zajistit vzdělání

přístupné pro všechny s respektem ke kulturnímu, sociálnímu, ekonomickému a psychologickému nastavení cílové skupiny.

S tím souvisí důraz na rozvoj distančního vzdělávání a blended learning, vytváření MOOC ¹ kurzů, podpora učení (se) ve skupinách či komunitách, mezigenerační spolupráce, využívání nových technologií ve vzdělávání (jako např. rozšířená realita, virtuální realita, umělá inteligence) a podobně.

---

¹ MOOC = Massive open online course

3. Celoživotní vzdělávání na ZČU – historie a současný stav

3.1 Historie celoživotního vzdělávání na ZČU

Referenční dokumenty:

- Výroční zprávy ZČU

Oblast celoživotního vzdělávání je jednou ze stěžejních aktivit ZČU. Je jí naplňována jedna z nejdůležitějších rolí univerzity ve společnosti – role vzdělávací.

ZČU má v oblasti celoživotního vzdělávání již více než dvacetiletou tradici. V uplynulém období byly na univerzitě realizovány různé typy programů a kurzů, počínaje krátkodobými programy a kurzy vytvářenými na objednávku podniků, institucí či škol, přes střednědobé programy a kurzy doplňující a prohlubující kvalifikaci až po programy vedoucí k získávání kvalifikace. Součástí nabídky tvořily též kurzy zájmové, připravované pro širokou laickou nebo odbornou veřejnost.

Aktivita byly tradičně rozvíjeny jak na jednotlivých součástech, tak v rámci Ústavu celoživotního vzdělávání. Od roku 2017 byl Ústav celoživotního vzdělávání zrušen a místo něj vznikl Odbor celoživotního vzdělávání se dvěma odděleními – Oddělení celoživotního a distančního vzdělávání (CŽV) a Univerzita třetího věku (U3V).

3.2 Současný stav celoživotního vzdělávání na ZČU

ZČU vnímá celoživotní vzdělávání jako další formu vzdělávání, jejímž prostřednictvím se vedle vysokoškolského vzdělávání získávají, rozšiřují, prohlubují nebo obnovují znalosti z různých oblastí poznání a kultury. ZČU uskutečňuje celoživotní vzdělávání podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů. Na uskutečňování celoživotního vzdělávání se spolu se ZČU podílejí i jiné právnické osoby zabývající se celoživotním vzděláváním. Celoživotní vzdělávání je za podmínek stanovených Řádem celoživotního vzdělávání přístupné všem.

Důležitou roli v oblasti celoživotního vzdělávání sehrává Rada celoživotního vzdělávání (dále RCV). Je zastřešujícím orgánem veškerých aktivit v této oblasti, svou akreditační činností sleduje kvalitu jednotlivých vzdělávacích aktivit a definuje podmínky pro udělení akreditace. Má nezastupitelnou roli při sledování kvality realizace kurzů.

Rada celoživotního vzdělávání (RCV) zpracovává a aktualizuje strategický záměr celoživotního vzdělávání, akredituje programy celoživotního vzdělávání a provádí

hodnocení kvality programu celoživotního vzdělávání podle Pravidel systému zajišťování kvality vzdělávací, tvůrčí a s nimi souvisejících činností a vnitřního hodnocení kvality vzdělávací, tvůrčí a s nimi souvisejících činností ZČU. RCV jmenuje a odvolává rektor; přihlíží při tom k tomu, aby v radě byli zástupci pořadatelů programů celoživotního vzdělávání. Členem rady je vždy prorektor pro studijní a pedagogickou činnost.

V současné době RCV schvaluje a akredituje programy a kurzy celoživotního vzdělávání, které jednotlivé součásti ZČU dále organizují samostatně, bez většího vzájemného provázání či výrazného centrálního zastřešení. Rozsah i podoba programů a kurzů celoživotního vzdělávání se na jednotlivých pracovištích liší, a to jednak vzhledem k zaměření a potřebám dílčích pracovišť, jednak s ohledem na možnosti personálního zabezpečení aktivit celoživotního vzdělávání, na problematiku financování apod. Současný stav celoživotního vzdělávání na jednotlivých součástech ZČU je blíže popsán v Příloze 1 tohoto dokumentu.

3.2.1 Organizační, metodické a technické zajištění celoživotního vzdělávání

Referenční dokumenty:

- Řád celoživotního vzdělávání
- Organizační řád ZČU

Obsahovou přípravu programu celoživotního vzdělávání koordinuje garant programu. Ten dále dohlíží na kvalitu uskutečňování programu celoživotního vzdělávání a vyhodnocuje program celoživotního vzdělávání. Garanta programu celoživotního vzdělávání jmenuje a odvolává pořadatel programu ze zaměstnanců ZČU nebo i z jiných osob.

Pořadatelem programu celoživotního vzdělávání je součást ZČU. Pořadatel programu odpovídá zejména za personální, finanční, materiální, administrativní a další zabezpečení programu celoživotního vzdělávání, za evidenci veškerých skutečností a dokladů o uskutečňování programu celoživotního vzdělávání, zpracovává zprávu o hodnocení kvality programu celoživotního vzdělávání a odpovídá za předání dokladů k archivaci podle příslušné vnitřní normy.

Důležitou roli v rámci aktivit ZČU na poli celoživotního vzdělávání plní také oddělení Celoživotní a distanční vzdělávání (CŽV), které odpovídá zejména za administrativní a materiální zajištění činnosti Rady celoživotního vzdělávání, za sdružování údajů o celoživotním vzdělávání pro účely tvorby rozpočtu ZČU, za vedení evidence vydaných osvědčení a za zpracování informací o celoživotním vzdělávání do výroční zprávy o činnosti ZČU.

CŽV průběžně shromažďuje informace o aktivitách celoživotního vzdělávání na jednotlivých součástech ZČU a dostupné informace soustředí na portále czv.zcu.cz. Lektorům prezenčních kurzů, autorům a tutorům kombinovaných a distančních kurzů poskytuje CŽV v případě zájmu metodickou a technickou podporu. K dispozici jsou on-line kurzy pro zaměstnance, v jejichž rámci se mohou pracovníci ZČU připravit na aktivní

působení v programech celoživotního vzdělávání. Jsou realizována rovněž jednorázová školení a semináře specificky zaměřené na oblast celoživotního vzdělávání.

Pro realizaci programů celoživotního vzdělávání disponuje ZČU vybavením jednak na jednotlivých součástech, jednak v rámci ČŽV, kde je nyní k dispozici multimediální učebna pro práci v digitálních hnízdech a dvě mobilní učebny (jedna vybavená notebooky a jedna tablety iPad).

3.2.2 SWOT analýza

Následující tabulka představuje v souhrnné podobě silné a slabé stránky, příležitosti a hrozby týkající se celoživotního vzdělávání v kontextu Západočeské univerzity v Plzni. Analýza vznikla na základě diskuse členů Rady celoživotního vzdělávání.

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - dlouholetá tradice - vysoce kvalifikovaní lektori - kvalitní programy a kurzy celoživotního vzdělávání - kvalitní technické vybavení - spolupráce s partnery mimo ZČU (město Plzeň a další, Plzeňský a Karlovarský kraj, školy, podniky atd.) - průběžné hodnocení kvality aktivit celoživotního vzdělávání 	<ul style="list-style-type: none"> - roztržitost, nepřehledná nabídka, malá spolupráce jednotlivých součástí ZČU, chybějící společná platforma - nedostatečná propagace celoživotního vzdělávání uvnitř ZČU i navenek - nevyhovující nástroje pro správu agendy celoživotního vzdělávání - neexistující CRM databáze - nedostatečná práce se stávajícími studenty (přípravné, vyrovnávací či rozšiřující kurzy), s absolventy (nabídka kurzů dalšího vzdělávání pro celoživotní zaměstnatelnost) i se zaměstnanci (kurzy zaměřené na další rozvoj v rovině profesní i osobnostní) - nedostatečná provázanost nabídky aktivit celoživotního vzdělávání se stávající nabídkou předmětů ve studijních programech (tzn. malá kreditová mobilita) - nedostatečná motivovanost zaměstnanců k aktivitě v rámci celoživotního vzdělávání - potenciálně malá pružnost jako důsledek stávajících administrativních postupů - problematika financování aktivit celoživotního vzdělávání a s tím spojená potenciální nekonkurenceschopnost

	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatečná otevřenost celoživotního vzdělávání na ZČU (malý nebo žádný zásah mimo region či dokonce v rámci zahraničí) - nedostatečná spolupráce, či dokonce konkurence ve vztahu k ostatním pracovištím celoživotního vzdělávání - bez strategie v oblasti celoživotního vzdělávání ztrácí ZČU svou konkurenceschopnost (slabá)
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> - celoživotní vzdělávání může zvýšit počet zájemců o studium - v oblasti celoživotního vzdělávání je možné otevřít ZČU i starší generaci a handicapovaným spoluobčanům - studující můžeme přilákat atraktivitou multimediálních a interaktivních studijních materiálů - ZČU se může zapojit do regionálních, národních i mezinárodních projektů - kvalitně zpracované otevřené kurzy a kurzy celoživotního vzdělávání jsou prostředkem pro zviditelnění ZČU, zvýšení prestiže a komunikaci vědeckých výsledků veřejnosti - celoživotní vzdělávání ZČU je součástí vzdělávacího systému regionu, spokojenost účastníků celoživotního vzdělávání může ovlivnit i zájem občanů regionu o studium v počátečním vzdělávání, smluvní výzkum apod. 	<ul style="list-style-type: none"> - potenciální konkurence agentur, zabývajících se dalším vzděláváním - odliv studujících - konkurence jiných vysokých škol včetně zahraničních (snadná dostupnost studia v zahraničí prostřednictvím online technologií, větší vstřícnost a proklientský přístup ostatních tuzemských pracovišť CŽV, zvyšující se atraktivita nabídky konkurenčních institucí) - dynamické změny ve společnosti a problém pružně na ně reagovat nabídkou relevantních kurzů

4. Budoucnost a strategické priority pro rozvoj celoživotního vzdělávání na ZČU

4.1 Smysl

Smyslem celoživotního vzdělávání na ZČU je nabízet kvalitní, komplexní a dostupné kurzy, které zájemcům o další vzdělávání umožní profesně růst a rozvíjet svou osobnost, což by mělo v konečném důsledku přispět nejen ke zkvalitnění lidských zdrojů z pohledu zaměstnavatelů, ale i ke kultivaci společnosti.

Nové poznatky vědy, digitální revoluce a s ní související socioekonomické změny ukazují na rostoucí potřebu celoživotního vzdělávání. Úměrně k tomu, jak rychle se mění a zastarávají znalosti nabyté během školní docházky a studia, roste význam celoživotního vzdělávání jakožto nezbytného a velmi významného doplňku tradičního vzdělávání.

V souvislosti s automatizací a očekávanými změnami na pracovním trhu předpokládáme, že většina populace bude muset v průběhu svého života několikrát změnit práci a bude potřebovat rychle získat znalosti a dovednosti nezbytné pro nové pracovní zařazení. Často bude potřeba přeškolit pracovníky na vysoce specializované a odborné činnosti na vysokoškolské úrovni vzdělávání, a právě v této oblasti celoživotního vzdělávání má univerzita své nezastupitelné místo.

4.2 Podmínky

Celoživotní vzdělávání musí zahrnovat takové nástroje a postupy, aby výstupy ze vzdělávacího procesu byly kvalitní a přispěly k profesnímu a osobnostnímu růstu účastníka. Pro zajištění kvality celoživotního vzdělávání je potřeba mít špičkově zpracované studijní opory a profesionální lektorské vedení.

Realizace celoživotního vzdělávání na úrovni srovnatelné s dalšími vzdělávacími institucemi v České republice i v zahraničí předpokládá soustavný výzkum v oblasti celoživotního vzdělávání, sledování aktuálních trendů, průběžnou aktualizaci studijních materiálů a strategické inovace technického zázemí pro realizaci celoživotního vzdělávání.

Důležitou podmínkou pro rozvoj celoživotního vzdělávání je motivace pracovníků ZČU k realizaci celoživotního vzdělávání, jejich kontinuální podpora v tvorbě studijních materiálů a k využití technologií v rámci pedagogické komunikace, jakož i systematické evaluace.

Nabídku celoživotního vzdělávání na ZČU je třeba zvažovat z pohledu účastníka a jeho potřeb (learner-centred approach). Z toho musí vycházet přehledná jednotná nabídka celoživotního vzdělávání na ZČU, která bude na jednom místě soustředit veškeré

informace o vzdělávání v programech celoživotního vzdělávání jednotlivých součástí. Na jednom místě je rovněž potřeba poskytovat poradenství zájemcům o studium v programech celoživotního vzdělávání na ZČU.

4.3 Priority pro další rozvoj celoživotního vzdělávání na ZČU v období 2021-2025

Priorita 1: Rozvoj a zkvalitňování flexibilní vzdělávací nabídky ZČU – větší otevření univerzity, rozšíření cílové skupiny vybraných programů celoživotního vzdělávání na účastníky z celé ČR i ze zahraničí, zpřístupnění některých studijních materiálů, kurzů, adaptace existujících předmětů pro celoživotní vzdělávání, rozvoj technologického zázemí pro realizaci programů celoživotního vzdělávání, důraz na rozvoj specifických pedagogicko-psychologických, didaktických a jazykových kompetencí pracovníků ZČU pro působení v oblasti celoživotního vzdělávání.

Priorita 2: Rozvoj a zkvalitňování systému intenzivní spolupráce v oblasti propagace aktivit celoživotního učení, úzká spolupráce jednotlivých součástí na zvýšení informovanosti v regionu o příkladech dobré praxe v celoživotním vzdělávání, spolupráce s regionálními partnery.

Priorita 3: Rozvoj a zkvalitňování systému evidence kurzů a práce s klienty celoživotního vzdělávání (vybudování celouniverzitní evidence, přihlašování na akce, e-shop pro nákup on-line kurzů, databáze klientů).

Priorita 4: Rozvoj a zkvalitňování systémů podpory budoucích i stávajících studentů a absolventů ZČU v rámci celoživotního vzdělávání (ZČU jako alma mater, která a studenty pečuje před začátkem kariéry, ale i při vstupu do zaměstnání a v dalším celoživotním vzdělávání, zpřístupnění studijních materiálů, nabídka kurzů, kroužků, mentoringu apod.).

4.3.1 Cílový stav

Ze stanovených priorit vychází cílový stav celoživotního vzdělávání na ZČU pro rok 2025:

ad Priorita 1:

- ZČU disponuje jednotnou a z hlediska uživatele flexibilní vzdělávací nabídkou garantovanou kvalitně připravenými interními lektory celoživotního vzdělávání.
- Pro získání zájemců o celoživotní vzdělávání na ZČU a zviditelnění programů jsou vybrány a zpřístupněny vhodné studijní materiály a kurzy jako otevřené vzdělávací zdroje.
- ZČU má vytvořený systém, v jehož rámci jsou průběžně na základě poptávky i strategie ZČU vybírány atraktivní předměty realizované v programech počátečního vzdělávání a postupně jsou adaptovány a nabízeny v celoživotním vzdělávání.

- ZČU disponuje nabídkou kvalitně zpracovaných multimediálních on-line programů celoživotního vzdělávání, která je průběžně aktualizována a je otevřená studujícím z celé České republiky.

ad Priorita 2:

- ZČU má vybudovaný systém intenzivní spolupráce v oblasti propagace aktivit celoživotního učení. Jednotlivé součásti průběžně informují odbor Vnějších vztahů a oddělení Celoživotního a distančního vzdělávání o svých aktivitách v oblasti celoživotního učení, aby tyto aktivity mohly být následně efektivně propagovány uvnitř univerzity i navenek.
- ZČU zvyšuje informovanost o důležitosti celoživotního vzdělávání, komunikuje příklady dobré praxe a buduje své dobré jméno jakožto partnera v oblasti celoživotního vzdělávání.
- ZČU má v oblasti celoživotního vzdělávání kvalitní image a z nabídky programů si aktivně vybírají instituce, firmy i jednotlivci.
- ZČU spolupracuje na rozvoji celoživotního vzdělávání v regionu v součinnosti s místními a regionálními partnery a stakeholdery (Plzeňský kraj, Statutární město Plzeň, Úřad práce, vzdělávací firmy a instituce v regionu, zaměstnavatelé a asociace zaměstnavatelů apod.).

ad Priorita 3:

- ZČU disponuje jednotným systémem evidence kurzů a práce s klienty celoživotního vzdělávání. Na svých webových stránkách umožňuje on-line přihlašování na akce celoživotního vzdělávání, provozuje e-shop pro nákup on-line kurzů a zároveň má vytvořenou aktuální databázi klientů, kterou aktivně využívá.

ad Priorita 4:

- ZČU má vytvořenou komplexní nabídku přípravných a vyrovnávacích kurzů pro zájemce o studium na ZČU i pro stávající studenty ZČU.
- ZČU umí včas zachytit potenciálně neúspěšné studenty a nabídnout jim odpovídající aktivity v rámci celoživotního vzdělávání, které pomohou předcházet předčasnému ukončení studia a odchodu ze ZČU (např. on-line doučování, kurzy zaměřené na rozvoj dovedností apod.).
- ZČU udržuje kontakt se svými absolventy a nabízí jim průběžně studium v programech celoživotního vzdělávání (např. za zvýhodněných podmínek).

4.3.2 Metody dosažení cíle

ad Priorita 1:

- Rozvoj spolupráce jednotlivých součástí na přípravě přehledné a komplexní nabídky celoživotního vzdělávání na ZČU. Na jednotlivých součástech budou určeny kontaktní osoby zodpovědné za průběžnou aktualizaci informací za danou součást v rámci jednotné prezentace ZČU.
- Vytipování vhodných studijních materiálů a kurzů pro zpřístupnění jako otevřené vzdělávací zdroje.

- Vytipování vhodných předmětů počátečního vzdělávání a jejich adaptace na programy celoživotního vzdělávání.
- Vytipování vhodných témat a příprava multimediálních on-line programů celoživotního vzdělávání pro získání zájemců o studium z celé ČR i ze zahraničí.
- Průběžné vybavování učeben multimediální technikou spojené s efektivním školením zaměstnanců v jejím používání.
- Další rozvoj profesionální podpory vyučujících na ZČU v podobě konzultací a kurzů zaměřených na oblast vzdělávání dospělých, andragogiky, psychologie, využití technologií ve vzdělávání, rozvoj jazykových kompetencí apod.

ad Priorita 2:

- Nabídka ZČU v oblasti celoživotního vzdělávání je přehledně a komplexně komunikována v regionu.
- ZČU průběžně informuje veřejnost o příkladech dobré praxe z oblasti celoživotního vzdělávání, komunikuje dobré výsledky prostřednictvím referencí či testimoniálů. Významným nástrojem pro zvýšení povědomí o nabídce celoživotního vzdělávání je realizace jednorázových přednášek, workshopů, exkurzí a letních škol pro veřejnost.
- ZČU rozvíjí spolupráci s regionálními partnery formou společných projektů, aktivit, sdílení informací, součinnosti při analýze vzdělávacích potřeb v regionu a vytvoření relevantní nabídky vzdělávacích příležitostí.

ad Priorita 3:

- Optimalizace systému evidence kurzů a on-line přihlašování do kurzů celoživotního vzdělávání.
- Dobudování a další rozvoj e-shopu pro nákup on-line kurzů.
- Vytvoření komplexního CRM systému a následné proškolení pracovníků ZČU, kteří ho budou aktivně využívat, nejen s ohledem na jeho funkcionalitu, ale také v oblasti komunikace s klientem.

ad Priorita 4:

- Newsletter pro studenty s aktuální nabídkou akcí a kurzů z oblasti celoživotního vzdělávání, předávání informací o nabídce celoživotního vzdělávání prostřednictvím vyučujících (např. upozornění na vyrovnávací kurzy atd.).
- Úzká spolupráce pracovišť celoživotního vzdělávání s Klubem absolventů – udržování kontaktu, zasílání zajímavých nabídek z oblasti aktivit celoživotního vzdělávání, bonus pro absolventy při nákupu on-line kurzů apod.

4.3.3 Indikátory dosažení cíle

ad Priorita 1:

- Existuje z pohledu uživatele jednotná, komplexní, flexibilní a průběžně aktualizovaná nabídka celoživotního vzdělávání na ZČU.
- Min. 25 % procent součástí ZČU vytipovalo vhodné studijní materiály a kurzy a zpřístupnilo je jako otevřené vzdělávací zdroje.

- Min. 25 % procent součástí ZČU vytypovalo vhodné předměty počátečního vzdělávání a adaptovalo je na programy celoživotního vzdělávání.
- Min. 25 % procent součástí ZČU vytypovalo vhodná témata a připravilo multimediální on-line programy celoživotního vzdělávání pro získání zájemců z celé ČR.

ad Priorita 2:

- ZČU min. 1x za semestr informuje v regionálních médiích o připravovaných aktivitách v oblasti celoživotního vzdělávání a nabídce kurzů.
- ZČU informuje o důležitosti celoživotního vzdělávání, komunikuje příklady dobré praxe a buduje své dobré jméno jakožto partnera v oblasti celoživotního vzdělávání (formou sdělení na webových stránkách univerzity, sociálních sítích a v regionálních médiích – min. 1 sdělení za semestr).
- ZČU uzavře memorandum o spolupráci v oblasti celoživotního vzdělávání (případně celoživotní vzdělávání bude explicitní součástí obecného memoranda o spolupráci) min. s 5 regionálními partnery.

ad Priorita 3:

- Vytvoření a nasazení komplexního systému pro evidenci celoživotního vzdělávání na ZČU v praxi.
- Min. 30 % součástí využívá e-shop pro prodej on-line kurzů.
- Min. 30 % součástí má proškolené pracovníky, kteří využívají CRM systém jako nástroj pro komunikaci s klienty celoživotního vzdělávání.

ad Priorita 4:

- Min. 1x za semestr je studentům ZČU zasílán newsletter s aktuální nabídkou akcí a kurzů z oblasti celoživotního vzdělávání specificky zaměřených na podporu studentů ZČU (s platností od roku 2022).
- Min. 1x za semestr je na střední školy v regionu zasílán newsletter s aktuální nabídkou akcí a kurzů z oblasti celoživotního vzdělávání specificky zaměřených na budoucí studenty ZČU (s platností od roku 2022).
- Min. 1x za semestr je absolventům ZČU zasílán newsletter s aktuální nabídkou akcí a kurzů z oblasti celoživotního vzdělávání (s platností od roku 2022).

4.3.4 Rizika

ad Priorita 1:

- Součásti nemají kapacitu průběžně spolupracovat na vytvoření společné komplexní nabídky.
- Vytipované programy nebudou pro cílovou skupinu dostatečně atraktivní.
- Otevřené vzdělávací zdroje a kurzy ZČU nebudou dostatečně kvalitně zpracovány, aby obstály ve velké konkurenci dalších vzdělávacích institucí.
- Nedostatečný čas pracovníků ZČU na tvorbu kvalitních multimediálních on-line kurzů.
- Nedostatečné znalosti a dovednosti pracovníků ZČU v oblasti celoživotního vzdělávání.
- Nedostatek financí pro pracovníky v oblasti celoživotního vzdělávání.
- Nedostatek financí potřebných na vybavení učeben multimediální technikou.
- Neochota zaměstnanců ZČU učit se využívat nové technologie ve výuce.
- Vnímání vzdělávací činnosti na ZČU jako marginální aktivity a z toho vyplývající nezáměr pracovníků ZČU rozvíjet své pedagogicko-psychologické kompetence.

ad Priorita 2:

- Součásti nebudou ochotné vzájemně úzce spolupracovat na společných propagačních aktivitách nebo nebudou schopné své aktivity v oblasti celoživotního vzdělávání dostatečně atraktivně a efektivně komunikovat, ať už z důvodů finančních či personálních.
- V regionu nebude dostatečný zájem o mediální sdělení týkající se celoživotního vzdělávání.
- Ze strany regionálních partnerů nebude zájem o spolupráci v oblasti celoživotního vzdělávání nebo o formalizaci spolupráce v této oblasti (podepsání memoranda).

ad Priorita 3:

- Technické problémy bránící vytvoření komplexního systému evidence.
- Nezáměr součástí poskytovat on-line kurzy v rámci celoživotního vzdělávání z kapacitních důvodů.
- Pracovníci ZČU nebudou využívat vytvořené nástroje pro práci s klienty celoživotního vzdělávání efektivně.

ad Priorita 4:

- ZČU nedokáže u studentů vzbudit zájem o další aktivity nad rámec svého studia.
- Zájem o přípravné kurzy bude minimální, zejména u technických oborů.
- Zájem ze strany absolventů o další vzdělávání bude minimální.

4.3.5 Opatření na eliminaci rizik

ad Priorita 1:

- Součásti budou při vytvoření nabídky využívat služeb oddělení Celoživotní a distanční vzdělávání a odboru Vnější vztahy (např. součásti dodají pouze podklady, nebudou muset řešit celkové zpracování nabídky).
- Pro výběr programů, otevřených vzdělávacích zdrojů a tvorbu kvalitních multimediálních kurzů budou moci součásti využívat metodickou a technickou podporu oddělení Celoživotní a distanční vzdělávání.
- Budou vyhledávány projektové příležitosti pro zvýšení objemu prostředků pro realizaci celoživotního vzdělávání na ZČU (s podporu Projektového centra a oddělení Celoživotní a distanční vzdělávání).
- Pracovníci ZČU budou dále podporováni v rozvoji svých pedagogicko-psychologických kompetencí formou kurzů pro zaměstnance, případně mentoringem.

ad Priorita 2:

- Součásti budou ke spolupráci opakovaně vybízeny a motivovány, včetně finanční motivace.
- Úzká spolupráce s regionálními médii bude spočívat v hledání cest propagace celoživotního vzdělávání různými atraktivními způsoby.
- Partneři v oblasti celoživotního vzdělávání budou aktivně vyhledáváni a motivováni k celoživotnímu vzdělávání (v argumentaci budou využívány pozitivní příklady ze zahraničí).

ad Priorita 3:

- Technické problémy budou analyzovány, řešení bude hledáno ve spolupráci s dalšími vysokoškolskými institucemi (např. v rámci CRP).

ad Priorita 4:

- Aktivity pro budoucí i stávající studenty a absolventy ZČU budou kvalitně propagovány. Propagace bude realizována různými formami od doporučení vyučujících, přes letáky a plakáty až po informace na webových stránkách ZČU a na sociálních sítích.

Přílohy

Příloha 1 – Historie, aktuální stav, cíle a potřeby (dle jednotlivých součástí ZČU)

Texty týkající se jednotlivých součástí univerzity dodali členové pracovní skupiny/zástupci jednotlivých součástí na základě zjištění dílčích informací v diskusích s odpovědnými pracovníky a osobami, které se celoživotním vzděláváním na fakultě/ústavu zabývají.

Centrum informatizace a výpočetní techniky (CIV)

Historie celoživotního vzdělávání na CIV

Pracovníci CIV se dlouhodobě podílejí na výuce odborných předmětů (především na FAV v oblasti IT technologií). Dále jsou odbornými garanty některých kurzů celoživotního vzdělávání. V rámci ESF projektu ZČU garantuje CIV kurz pro akademické pracovníky “Kurz práce s moderní ICT infrastrukturou”, viz <https://czv.zcu.cz/Kurz/kurz-prace-s-moderni-ict-infrastrukturou>.

IoT laboratoř založená na CIV v roce 2018 převzala dílčí aktivity svých členů (např. soutěž Network Academy Games) a rozšířila svoji působnost do dalších popularizačních akcí (semináře, exkurze, dny otevřených dveří a podobné fakultní akce). Zároveň byly využity osobní kontakty na vyučující některých středních škol (odborná spolupráce na letních fyzikálních táborech, výuka volitelného předmětu Internet věcí a podobně).

Současný stav celoživotního vzdělávání na CIV

Silné stránky

- praktická odborná kvalifikace (především v oblastech: síťové technologie, počítačová bezpečnost, HW, SW, Internet věcí),
- přímé vazby na odborné vyučující středních škol v oblasti IT (Network Academy Games),
- přímé odborné vazby na špičková pracoviště v republice (FLAB CESNET, CISCO Network Academy).

Slabé stránky

- nedostatečná formální kvalifikace pracovníků pro odborné garantování vyšších úrovní kurzů nebo předmětů.

Cíle CIV v rámci celoživotního vzdělávání

Popis cílového stavu

Trvalé vytváření prostoru pro odborný růst pracovníků CIV. Zapojení pracovníků CIV do špičkových odborných činností v celoživotním učení. Dlouhodobě udržitelný provoz IoT laboratoře pro studenty ZČU i uchazeče.

Indikátory dosažení cílového stavu

- Zapojení pracovníků CIV v odborné výuce fakult.
- Provoz IoT laboratoře pro studenty ZČU.
- Zapojení pracovníků CIV do popularizačních akcí pod hlavičkou ZČU.

Metody dosažení cílového stavu

- spolupráce s vyučujícími odborných předmětů,
- rozvoj přímých vazeb na vyučující středních škol,
- pořádání popularizačních akcí nebo spolupráce na nich,
- aktivní účast v projektech podporujících uvedené aktivity.

Potřeby CIV v oblasti celoživotního vzdělávání

- nárazové financování vybavení je i do budoucna možné hradit z projektů (aktuálně Nábyteček, ERDF2)
- průběžné financování pracovníků je hrazeno částečně z projektů, částečně z rozpočtu CIV, částečně z ostatních zdrojů (ad. hoc projekty, příspěvky fakult a podobně)
- trvalá spolupráce s vyučujícími odborných předmětů (vazba aktualizace vybavení na výuku, přesměrování studentů do labu)

Rizika a hrozby související s realizací celoživotního vzdělávání na CIV

- nedostatek zdrojů (finančních a personálních),
- ztráta klíčových osob zajišťujících uvedené aktivity.

Fakulta aplikovaných věd (FAV)

Historie celoživotního vzdělávání na fakultě

FAV se historicky podílela na celoživotním vzdělávání v minimální míře. V začátcích U3V nabízela FAV kurzy z různých oblastí, pozdější útlum souvisí s těžším získáváním lektorů (zvýšené pracovní vytížení apod.) FAV sporadicky zajišťuje kurzy či školení na objednávku průmyslových partnerů.

FAV vyvíjí významné propagační úsilí, které se s úbytkem studentů v posledních letech stupňuje. Kromě exkurzí a účastí na propagačních aktivitách nabízí řadu pravidelných akcí – semináře pro řešitele matematické olympiády, letní soustředění formou příměstského tábora (kybernetické Campo Arduino a Campo Lampone – v posledním roce již 5 týdenních běhů o letních prázdninách, týdenní informatické TyLIDi, mechanický MechCamp či informatický BootCamp pro nastupující studenty).

V oblasti certifikačních programů FAV v nedávné době připravila certifikační program Technologie pro bezpilotní létání (Drony na ZČU), a to ve spolupráci se Správou informačních technologií města Plzně, FEL a FST.

Pro studenty dlouhodobě funguje koncept zahajovacího soustředění (nultého týdne), v rámci kterého jsou studentům podány podrobné informace o studiu. Byl zaveden systém podpory Student Support Centre (SSC), v rámci kterého si mohou doplnit znalosti matematiky a programování od starších spolužáků, a to organizovaně a pod odborným vedením.

Současný stav celoživotního vzdělávání na fakultě

Silné stránky

FAV se účastní velké řady popularizačních akcí pro SŠ a ZŠ mládež a veřejnost (např. Dny vědy a techniky, Noc vědců, Otevíráme dveře vzděláváním, Technická olympiáda Plzeňského kraje, robotická soutěž ROBO 2020, Dronfest, Inovujeme Plzeň, Posvit' si na budoucnost, TechnoDays Chomutov, Gaudeamus, a další).

FAV pořádá zavedené letní školy s různou délkou tradice a zavádí nové dle aktuálních možností a potřeb pracovišť.

Probíhá výuka v rámci certifikačního programu Drony.

Funguje koncept zahajovacího soustředění (nultého týdne).

Běží aktivity SSC, jsou nabízeny i pro studenty ostatních fakult, pro které výuku matematiky a programování FAV zajišťuje.

Slabé stránky

Naplňování základního poslání vysoké školy, tedy vzdělávání studentů a výzkum, musí zůstat hlavní prioritou. V současné situaci, kdy čelíme následkům demografického

poklesu mladé populace a nízkému financování výuky, nezůstávají prostředky, především lidské zdroje, ale i finanční a časové, na realizaci celoživotního vzdělávání ve vyšším měřítku. Rozvoj je možný pouze za podmínek, kdy neohrozí základní poslání.

Cíle fakulty v rámci celoživotního vzdělávání

Popis cílového stavu

Pomineme-li popularizační akce, ať už krátkodobé typu Dny vědy a techniky, či týdenní typu letních soustředění, ve kterých bude FAV rozhodně pokračovat, těžiště aktivit v oblasti celoživotního vzdělávání bude v zavedených či dobře analyzovaných oblastech, tam kde bude identifikován zájem nebo potřeba.

Certifikátový program Technologie pro bezpilotní létání bude v souladu s diskuzí o legislativě certifikátových programů převeden na program celoživotního vzdělávání. Tím se vytvoří schéma použitelné i pro případné další programy podobného typu.

Bude systematizována nabídka seminářů či přípravných kurzů pro uchazeče a nastupující studenty s cílem zlepšení připravenosti nastupujících studentů na náročné a od středoškolského způsobu výuky odlišné studium, především s ohledem na zvýšení dostupnosti studia.

Indikátory dosažení cílového stavu

Certifikátový program je transformován na kurz celoživotního vzdělávání.

V případě zájmu a možností jsou vytvořeny přípravné kurzy celoživotního vzdělávání pro uchazeče o studium a nastupující studenty.

Metody dosažení cílového stavu

Transformace certifikátového programu na program CŽV závisí na analýze legislativních možností, souvisejících s tím, že certifikátový program byl nabízen převážně studentům, zatímco CŽV se orientuje na vzdělávání mimo akreditované studijní programy. Je tedy nutno dodržet legislativní podmínky výuky v akreditovaných programech a v programech CŽV. Je třeba zvážit i variantu transformace na akreditovaný studijní program.

Vytvoření přípravných kurzů musí předcházet analýza kompetencí uchazečů a analýza slabých míst v jejich připravenosti na vysokoškolské studium především matematiky, fyziky a programování. Na základě takové analýzy je pak možno připravit vzdělávací obsah přípravného kurzu.

Potřeby fakulty v oblasti celoživotního vzdělávání

Legislativní nastavení kurzů celoživotního vzdělávání pro studenty ZČU. Kromě zákonného uznávání z CŽV do studia v akreditovaném programu zajistit uznávání i naopak, zajištění efektivní výuky v CŽV.

Rizika a hrozby související s realizací celoživotního vzdělávání na fakultě

Nedostatek lidských i finančních zdrojů pro realizaci navržených opatření.

Nadměrná byrokracie spojená s realizací kurzů ČŽV.

Absence poptávky (nezájem) o přípravné kurzy.

Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara (FDU)

Historie celoživotního vzdělávání na fakultě

V období 2015–2020 byly na FDU uskutečňovány tři modely celoživotního vzdělávání.

První model zahrnuje **semestrální kurzy**, které jsou pořádány od roku 2008. Nabízené kurzy byly členěny do tří typů:

- a) teoretické kurzy (Dějiny umění 1 – 4),
- b) kurzy jako příprava pro přijímací řízení na uměleckou školu (Figurální malba/kresba prof. Borise Jirků 1 – 4, Malba/Kresba 1 – 4, atd.),
- c) designérské kurzy pro širokou veřejnost (Design kovu a šperku 1 – 2, Interiér design, Grafický design 1 – 2, atd.).

Pravidelnými návštěvníky semestrálních kurzů jsou účastníci všech věkových kategorií. Dlouhodobě se počet účastníků semestrálních kurzů pohybuje okolo 80 za akademický rok. V roce 2017/18 zaznamenaný mírný výkyv zájmu o tyto kurzy (71 účastníků), v roce 2018/19 však došlo k razantnímu navýšení počtu účastníků na 117.

Dalším modelem je **Mezinárodní letní umělecká škola ArtCamp**. V rámci ní jsou realizovány zpravidla krátkodobé týdenní kurzy. Historie letní školy začíná již v roce 2005. V jejím průběhu dochází k setkávání lektorů a účastníků různých věkových skupin, národností a zaměření, které spojuje zájem o umělecké obory. ArtCamp je mezinárodní letní škola, která se jako ke svému vzoru hlásí k Internationale Sommerakademie für Bildende Kunst Salzburg, světoznámé letní škole založené před více než šedesáti lety Oskarem Kokoschkou v rakouském Salzburku.

ArtCamp za dobu jeho existence navštívili studenti z USA, Izraele, Japonska, Německa, Itálie, Francie, Švédska, Slovenska, Španělska, Běloruska, Polska, Ukrajiny, Kazachstánu, Srbska, Egypta, Estonska, Maďarska, Ruska a přivítal též mnoho desítek hostujících zahraničních pedagogů z USA, Japonska, Itálie, Kanady, Německa, Portugalska, Švýcarska, Mexika, Slovenska, Polska atd.

Tabulka 1: Návštěvnost a podíl zahraničních participantů na Mezinárodní letní škole umění ArtCamp

Ročník	Celkový počet účastníků	Počet zahraničních účastníků	Počet externích lektorů
2014	476	146	11
2015	419	68	16
2016	382	86	11
2017	357	50	14
2018	350	59	10

V rámci ArtCampu jsou pořádány různé doprovodné akce s cílem lépe poznat fakultu, univerzitu a Plzeň. Každoročně je nabízeno přes 30 kurzů (v roce 2018 35). Mezi modely celoživotního vzdělávání nejsou hranice striktně vymezeny. Fakulta ve své politice sleduje potenciál a kvalitu kurzů, které jsou nabízeny jako týdenní a ve vybraných případech je zařazuje do svého portfolia i v jiné podobě. Například kurzy Nový cirkus 1 a 2, které zaznamenaly úspěch v rámci Mezinárodní letní školy ArtCamp, byly následně zařazeny do nabídky semestrálních kurzů.

Posledním modelem celoživotního vzdělávání realizovaného v historii fakulty (naposledy zatím v roce 2015) byl program **Arts Management**. Jednalo se o projekt pořádaný v souvislosti s Evropským hlavním městem kultury a participovala na něm Plzeň 2015, o.p.s. V rámci programu bylo nabízeno široké spektrum kurzů určených pracovníkům v kultuře plzeňského i mimoplzeňského kraje. Do výuky byli zapojeni externí lektori a během celého projektu bylo proškoleno 481 účastníků.

Současný stav celoživotního vzdělávání na fakultě

V současné době jsou na fakultě realizovány první dva z výše uvedených modelů celoživotního vzdělávání:

1. Semestrální umělecké kurzy v rámci programu Výtvarná umění a design.
2. Krátkodobé týdenní kurzy v rámci Mezinárodní letní školy umění ArtCamp.

Do prvního modelu patří program celoživotního vzdělávání nazvaný **Výtvarná umění a design**. Jedná se o semestrální kurzy evidované v informační síti IS/STAG. Výuka probíhá v rámci zimního a letního semestru. Frekventant má možnost zapsat si v rámci programu kurz/y pouze v jednom nebo v obou semestrech.

Cílem je oslovení absolventů uměleckých i neuměleckých škol, kteří uvažují o studiu na umělecké vysoké škole (jedná se především kurzy Figurální kresby/malby prof. Borise Jirků, Kresby 1 - 4, Malby 1 - 4, Grafického designu 1 - 2, Modelování 1 - 2), ale i laickou veřejnost se zájmem o výtvarné umění a design (největší zájem o kurzy Interiér design, Design kovu a šperku 1 - 2, Fotografie 1 - 2, Grafický design 1 - 2, Dějiny umění 1 - 4) nebo o cirkusové umění (Nový cirkus 1 - 2). Kurzy jsou otevřené zájemcům napříč věkovým spektrem a výuku zajišťují zpravidla kmenoví pedagogové fakulty. Osvědčení obdrží úspěšní absolventi programu (absolventi 1 a více kurzů). V případě jejich přijetí do studia mají možnost zažádat o uznání kreditů do regulérního studia na fakultě.

Druhý model představuje **Mezinárodní letní škola umění ArtCamp**. V rámci ní jsou nabízeny krátkodobé týdenní kurzy evidované v systému CECEV probíhající každoročně na půdě FDU 2. - 4. týden v červenci. Kurzy jsou cílené na uchazeče jako vhodná příprava na přijímací zkoušky na umělecky zaměřené vysoké školy (kurzy Design, Keramický design, Ilustrace, Figurální kresba, Fashion design), ale také na širokou veřejnost se zájmem o umění. Fakulta využívá ArtCamp jako skvělou PR aktivitu i jako nástroj internacionalizace, který umožňuje rekrutaci skvělých zahraničních pedagogů a příjezd studentů z partnerských škol i z nových destinací. Do stálého portfolia každoročně nabízených kurzů patří Architektura, Komiks, Serigrafie, Design interiéru, Design šperku,

Storyboard, Knižní vazba, Grafický design a plakát, Videotvorba, Nový cirkus, Principy současného tance atd. Každoročně je otevírán kurz Arteterapie zahraničního lektora Wieslava Karolaka, Design šperku prof. Karola Weisslechnera, Science fiction design pro film Christophera Rosewarna nebo Automobilový design Borise Fabrise. Kurzy jsou určeny pro všechny věkové skupiny i národnosti. Kurzy jsou vedeny pedagogy fakulty a špičkovými českými i zahraničními lektory. Výuka probíhá v českém a anglickém jazyce. Osvědčení, která obdrží úspěšní absolventi kurzu, jim v případě přijetí do regulérního studia zakládají možnost zažádat si o uznání kreditů do regulérního studia.

Silné stránky

- Mimořádně kvalitní PR a promo efekt ArtCampu pro FDU, který lze nepřímo dovozovat počtem uchazečů o studium (vítězové soutěže Teendesign a jejich pedagogové dostávají vouchery na AC).
- Podpora internacionalizace díky zahraničním lektorům a studentům na ArtCampu. Podpora třetí role FDU díky kurzům obecně (zapojení širší veřejnosti, která nemá kvalifikační ambice; doprovodné výstavní a kulturně společenské aktivity v průběhu ArtCampu).
- Provázanost kurzů celoživotního vzdělávání a regulérního studia (kreditová mobilita).

Slabé stránky

- Rozdílná úroveň propagace kurzů celoživotního vzdělávání (profesionální kampaně ArtCampu x semestrálních kurzů).
- Chybějící monitoring spokojenosti absolventů, který zavádíme, a zpětná vazba pedagogům, to především v případě semestrálních kurzů.
- Roztříštěnost metodického vedení kurzů jejich garanty, jež částečně vyplývá z neukotvenosti problematiky na celouniverzitní úrovni – nejednotnost koncepce celoživotního vzdělávání.
- Absence kvality controlingu, ten je postupně zaváděn v souladu s legislativou.

Cíle fakulty v rámci celoživotního vzdělávání

Popis cílového stavu

- Další rozvoj ArtCampu především pomocí využití dalších atraktivních lokací pro pořádání kurzů (DOX, Valeč atd.). Zavedení systematizace kurzů, jasné vytyčení cílových skupin. Zefektivnění možnosti pořádat kurzy přímo pro určité skupiny (skupiny studentů ze spřátelených univerzit).

- Vedle semestrálních kurzů připravit krátké víkendové úzce profilované kurzy, především zaměřené na laickou veřejnost (kurzy Fotografie, Úprava fotografií, workshopy Interiér designu, kurzy jednotlivých Grafických programů, Videoprezentace, Kresba – portrét, Malba – plenér atd).
- Zavést jednodenní kurzy pro budoucí uchazeče o studium ve formě „přijímacího řízení na nečisto“ (možnost vyzkoušet si v autentickém prostředí vytvořit výtvarný úkol a získat hodnocení od pedagoga daného ateliéru)².
- Zaměření se na propagaci semestrálních kurzů s využitím vnitřních zdrojů (vytvoření atraktivního vizuálního stylu pro kampaň). Přenos PR nástrojů z fungující propagace ArtCampu. Využití propagace kurzů prostřednictvím aktivit OCV.

Indikátory dosažení cílového stavu

- Využití nových lokací pro pořádání ArtCampu a systematizace kurzů, zvýšení účastníků ze současných cca 350 na 500 (navázat na úspěšný ročník 2014 s 476 účastníky, z toho se 146 zahraničními).
- Rozšíření nabídky o výše zmíněné víkendové kurzy a „přijímačky na nečisto“ (viz výše), aby se počtem blížily ateliérům bakalářského studia (v současné době 21 ateliérů/specializací).
- Využití kapacitních rezerv v semestrálních kurzech – zvýšit množství účastníků pomocí lepší a cílenější propagace. Možné zvýšení zapsaných účastníků ze současných 117 na 200.
- Po uplynutí akreditace (2022) semestrálních kurzů rozšířit nabídku o další kurzy (např. Fashion design, rozšíření Interiér designu, kurz Grafických editorů atd.), pro které v současné době chybí personální zabezpečení.
- Vypracování metodických opor pro garanty a vyučující v kurzech. Předávání zkušeností pedagogů s několikaletou zkušeností s kurzy celoživotního vzdělávání novým kolegům. Zapojení asistentů jednotlivých ateliérů. Průběžná školení vyučujících (např. kurzy pořádané ČŽV zaměřené na celoživotní vzdělávání). Pokračování v dotazníkovém šetření u všech typů kurzů.

Metody dosažení cílového stavu

- Dotazníkové šetření cílové skupiny (střední školy, širší veřejnost), pedagogů, popřípadě regulérních studentů.
- Zpracování rešerše konkurenčního prostředí v Plzni a okolí (již máme k dispozici).

---

² Kurzy pro laickou veřejnost a přijímací řízení nanečisto by svým charakterem a koncepcí spadaly do doplňkové činnosti fakulty.

- Příprava akreditačních spisů a následná akreditace semestrálních kurzů a kurzů ArtCampu.
- Metodické porady garantů programů a garantů jednotlivých předmětů. Následné zpracování do metodických materiálů (příkladem je i tato strategie).

Potřeby fakulty v oblasti celoživotního vzdělávání

- Metodické sjednocení a zefektivnění vnitřních předpisů a norem na úrovni ZČU (purismus, efektivita a smysluplnost v oblasti akreditace, kontroly kvality).
- Efektivní a flexibilní výpočetní systém administrace celoživotního vzdělávání.
- Podpora v PR kampaních ze strany ZČU s možností využití fakultního brandu.

Rizika a hrozby související s realizací celoživotního vzdělávání na fakultě

- **Ekonomické faktory** ve formě ztráty grantů a dalších podpor znamenající neefektivní zvýšení dotace z FDU, nebo zvýšení kurzovného, které se stane neatraktivní pro cílové skupiny. FDU si je nicméně vědoma kulturního kapitálu budovaného skrze celoživotní vzdělávání, takže tuto službu nechápe okleštěně jako pouhý nástroj zisku.
- **Konkurenční prostředí** (vznik subjektu, který bude nabízet veřejnosti analogické služby atraktivnějším způsobem) – tato hrozba je podle našeho interního průzkumu nepravděpodobná, FDU hodlá naopak rozšířit portfolio svých kurzů a tím ztížit situaci regionálním poskytovatelům služeb a expandovat i do jiných regionů.
- **Legislativní nebo administrativní překážky** pro realizaci kurzů (první z úrovně zákonodárné nebo veřejně správní; druhé z úrovně univerzitní). Považujeme za nepravděpodobné v absolutní úrovni, reálně mohou znamenat nepříjemnost v oblasti zvýšení procesní byrokratické.

Fakulta ekonomická (FEK)

Historie celoživotního vzdělávání na fakultě

Fakulta ekonomická pro potřeby celoživotního vzdělávání zřídila v roce 1995 Centrum celoživotního vzdělávání (CECEV). Hlavním důvodem jeho vzniku byla nabídka klíčového produktu CECEVu, kterým jsou dlouhodobé kurzy celoživotního vzdělávání (minimálně jeden akademický rok) organizované dle VŠ zákona. Původně byl CECEV zřízen v Chebu a následně začal působit také v Plzni.

Současný stav celoživotního vzdělávání na fakultě

Centrum celoživotního vzdělávání je střediskem fakulty. Pro svou činnost využívá především výukových prostor Západočeské univerzity v Chebu a v Plzni. CECEV je zejména organizační a koordinační jednotkou, nositelem kompetencí v celoživotním vzdělávání jsou jednotlivé katedry FEK (příp. ZČU).

Klíčovým produktem CECEVu jsou programy celoživotního vzdělávání organizované v souladu s VŠ zákonem (dlouhé programy celoživotního vzdělávání). Dále CECEV nabízí přípravné kurzy pro studenty FEK ZČU. Přípravné kurzy slouží ke zdárnému absolvování především státních závěrečných zkoušek. CECEV organizuje pro OCV v Plzni Univerzitu třetího věku v Chebu a v Aši. V neposlední řadě CECEV nabízí kurzy pro širokou veřejnost a realizuje vzdělávání ve firmách.

Fakulta ekonomická má také zřízeno Středisko projektových aktivit (SPA), které spravuje všechny projekty fakulty. Jsou-li v rámci těchto projektů nabízeny kurzy odborného vzdělávání (ekonomického a pedagogického charakteru), spolupracuje SPA s CECEV na realizaci těchto kurzů, které jsou zajišťované interně, případně externími odborníky či firmami. Díky projektům je umožněn rozvoj akademických a částečně i neakademických pracovníků fakulty.

Při své činnosti CECEV spolupracuje s partnery především v Karlovarském kraji. Velmi významným partnerem je Město Cheb, dále pak Město Aš, Krajská hospodářská komora Karlovarského kraje, Krajská agentura rozvoje podnikání, vzdělávací zařízení v Karlovarském kraji.

Silné stránky

Hlavní silnou stránkou celoživotního vzdělávání na FEK je jeho čtyřiatřicetiletá tradice. CECEV je vnímán jako neoddelitelná součást fakulty, jako centrální koordinační jednotka pro oblast celoživotního (dalšího) vzdělávání. Jsou kvalitně nastavené postupy realizace dlouhých programů celoživotního vzdělávání. Vedoucí Centra celoživotního vzdělávání je zpravidla též členem Rady celoživotního vzdělávání ZČU a společně s vedením fakulty tak má klíčový přehled o aktivitách v oblasti celoživotního (dalšího) vzdělávání na fakultě.

Slabé stránky

Zaměření činnosti především na kurzy dlouhých programů celoživotního vzdělávání. Počty účastníků těchto kurzů však dlouhodobě kontinuálně klesají, protože se trh vyčerpává. Navíc je v těchto kurzech velký problém se studijní úspěšností.

Cíle fakulty v rámci celoživotního vzdělávání

I nadále by zaměření CECEV mělo být na dlouhé programy celoživotního vzdělávání, neboť touto nabídkou se odlišuje od jiných konkurenčních subjektů působících ve vzdělávací oblasti. Změnit by se však měla úroveň doprovodných služeb, které by měly být více proklientsky orientované a zaměřené na vyšší úspěšnost studia (analyzovat časové dispozice účastníků a snažit se jim přizpůsobit, vytvořit pozici vzdělávacího kouče, který by mapoval aktuální vzdělávací problémy a potřeby skupin účastníků vzdělávacích kurzů a následně hledal možná řešení). Dále by měl být prověřen zájem o jiné studijní obory FEK a v případě zájmu ze strany uchazečů a ochoty kateder tyto obory nabídnout.

Taktéž by i nadále měly být rozvíjeny přípravné či vyrovnávací kurzy pro studenty FEK. Jejich smyslem není rozvoj CECEVu jako takového, ale je to především snaha o pomoc při zvyšování studijní úspěšnosti a prostupnosti studia denních či kombinovaných studentů. V tomto ohledu by měl být CECEV aktivní a pomáhat v oblastech, které jsou pro studenty náročnější, a usnadnit jim tak jejich studium.

Dalším cílem je rozšíření nabídky a realizace dalšího vzdělávání pro firmy a širší veřejnost, tedy zaměření na cílové skupiny z vnějšího prostředí ZČU. Snahou by mělo být uzavírání smluv s velkými zaměstnavateli.

Popis cílového stavu

- Pro udržení a zvyšování účinnosti řízení CECEV je třeba více uplatňovat procesní přístup včetně stanovení klíčových indikátorů výkonnosti a jejich vyhodnocování. S tím souvisí důslednější využívání informačních systémů včetně použití Customer Relationship Management.
- Je nutné vytvořit kvalitní ucelenou databázi informací, která se bude vhodně obhospodařovat. Bude sloužit nejen k řízení CECEV, ale také k cílené propagaci FEK ZČU a k tvorbě špičkových vztahů s komerční sférou.
- Z hlediska zabezpečení celoživotního vzdělávání prostřednictvím vhodné vzdělávací náplně (kurzy, semináře, letní školy, campusy, ...) je třeba rozvinout potřebné aktivity tak, aby se tato oblast stala zdrojovou pro zabezpečování potřeb CECEV FEK ZČU.
- Stěžejní oblastí je monitorování poptávky v praxi a aktivní nabídka kurzů či nových studijních programů na vzdělávacím trhu. Její rozvoj podmiňuje možnosti rozvoje nejen CECEV, ale také FEK jako celku.
- Pro naplnění této oblasti bude třeba vybudovat provázaný systém postupů a opatření, který povede k pokrytí teritoriálních oblastí zájmu FEK ZČU.

- Na základě monitorování poptávky bude vedena agenda požadavků na služby, které by v komerční oblasti CECEV FEK ZČU mohlo realizovat (forma Katalogu služeb).
- Na základě obsahu Katalogového listu příslušného kurzu (služby) bude zpracována smlouva o poskytování kurzu nebo služby (SLA), která bude v rámci aktivní nabídky poskytována zájemcům.
- V rámci tohoto postupu bude možné realizovat jednak "balíčky" kurzů (služeb) dle specifických zájmů odběratelů, jednak využívat barterového postupu ve vztahu k podpoře studentů pro kombinovanou formu studia.
- Pro evaluaci kurzů (služeb) budou použity procesní postupy zaměřené na sběr, analýzu, interpretaci, syntézu a vyhodnocování informací o jejich obsahu, průběhu realizace a přínosech pro uživatele a celkové efektivitě.
- Výsledky monitoringu a evaluace komerční činnosti CECEV FEK ZČU budou promítány do systematické úpravy marketingu, marketingových kampaní organizovaných CECEV FEK ZČU, jednání s uživatelskou veřejností jak v českém tak v německém teritoriu.
- Na základě zjištěných potřeb uživatelů budou systémově i obsahově upravovány jednotlivé sekce komerční činnosti v oblasti celoživotního vzdělávání.

Indikátory dosažení cílového stavu

Za hlavní indikátory dosažení cílového stavu je možné považovat počet kurzů a počet účastníků. Následně pak ekonomickou úspěšnost Centra celoživotního vzdělávání.

Metody dosažení cílového stavu

- monitorování poptávky,
- organizační a materiální zabezpečení kurzů,
- získání prostředků,
- realizace kurzů,
- zabezpečení chodu CECEV FEK ZČU v komerční oblasti,
- zpracování strukturovaných marketingových materiálů pro podporu získávání studentů,
- zaměření na podnikatelské subjekty,
- zaměření na přeshraniční spolupráci s firmami,
- zvýšený rozsah komunikace na regionální a teritoriální úrovni a spolupráce s regionální a politickou reprezentací,

- zapojení do významných aktivit v regionu,
- spolupráce s OCV v tematických oblastech blízkých FEK.

Potřeby fakulty v oblasti celoživotního vzdělávání

- získání akreditace pro kombinovanou formu řádných studijních programů (tj. rok 2020–2021),
- jasná definice programů/kurzů celoživotního vzdělávání na ZČU a jasné postupy pro jejich realizaci,
- spolupráce jednotlivých součástí ZČU nejen na sdílení referencí,
- akreditace ZČU jako vzdělávací instituce pro další vzdělávání na jednotlivých relevantních ministerstvech – MVČR atd.,
- podpora v oblasti e-learningu (LMS Moodle) a nových vzdělávacích metod (tvorba a využívání),
- fungující czv.zcu.cz či jiný portál, kde bude možné najít všechny nabídky dalšího vzdělávání na ZČU.

Rizika a hrozby související s realizací celoživotního vzdělávání na fakultě

- podpora dalšího vzdělávání ze zdrojů EU (tj. nízké tržní ceny v oblasti komerčních kurzů),
- nízká úroveň spolupráce mezi součástmi ZČU (případně vzájemná konkurence),
- nejednotná výše režijních nákladů pro jednotlivé součásti na ZČU,
- složitost a administrativní náročnost při realizaci z hlediska předepsaných postupů ze strany ZČU,
- nedostatečná motivovanost a neochota odborných kateder realizovat celoživotní vzdělávání.

Fakulta elektrotechnická (FEL)

Historie celoživotního vzdělávání na fakultě

Celoživotní vzdělávání má na FEL dlouholetou tradici. Vzhledem k zaměření fakulty se CŽV na FEL zaměřuje jednak na spolupráci s průmyslovými partnery v oblastech blízkých působnosti fakulty, a to jak v plzeňském regionu, tak i mimo něj. Fakulta pořádá pro své průmyslové partnery řadu odborných přednášek / kurzů špičkových odborníků z FEL ZČU nebo z jiných VŠ (včetně zahraničních např. z Rakouska, Německa, Slovenska atd.). Pro příklad lze uvést kurzy z oblasti elektrických pohonů pro společnost Škoda Electric, a. s., realizovaných v roce 2014.

Dále fakulta pořádala a pořádá týdenní kurzy pro veřejnost v podobě „příměstského tábora“ v podobě projektu „JuniorFEL“.

- Letní univerzita JuniorFEL má tradici již od roku 2007. Je určena pro žáky 5. – 9. tříd ZŠ nebo primy až kvarty víceletých gymnázií se zájmem o elektrotechniku. Během týdne se účastníci letní univerzity seznámí srozumitelnou a hravou formou se základními poznatky a zajímavostmi v oborech elektrotechnika a elektronika. Účastníci si také prohlédnou laboratoře s unikátním vybavením a zhotoví si vlastní výrobky. Velmi zajímavou zkušeností je pro mnohé účastníky i prozkoumání vysokoškolského prostředí.

Na projekt juniorFEL volně navazuje projekt juniorFEL.

- Jedná se o pokračování letní univerzity JuniorFEL a je určeno pro studenty středních škol s netechnickým zaměřením ve věku 16 – 19 let. Jedná se o samostatnou sekci starších studentů, která má svůj vlastní odlišný program. Studenti letní univerzity si během pěti dní vyzkouší měřit, testovat, zapojovat i programovat.

Dále se pracovníci FEL zapojili i do dalších akcí pro žáky středních a základních škol např. Dny vědy a techniky, Noc vědců, Otevíráme dveře vzděláváním, Ručičky kraje, Řemeslo má zlaté dno, Technická olympiáda Plzeňského kraje aj.

Současný stav celoživotního vzdělávání na fakultě

V současné době jsou na FEL realizovány odborné přednášky / kurzy pro veřejnost a průmyslové partnery. Fakulta se zaměřuje na poskytování nebo rozšíření znalostí zabezpečených fakultou v rámci bakalářského a navazujícího magisterského studia, a to jak interně, tak externě pro širokou veřejnost a průmyslovou praxi. Dále je fakultou pořádán nultý týden pro budoucí studenty bakalářských studijních programů a letní univerzita JuniorFEL.

Silné stránky

- Dlouholetá tradice v pořádání JuniorFEL a s tím související vysoký zájem veřejnosti a budoucích uchazečů o studium.

- Dlouholetá spolupráce s průmyslovými partnery, technické a laboratorní vybavení RICE.

Slabé stránky

- Nepravidelnost aktivit celoživotního vzdělávání, především pořádaných kurzů. Tyto aktivity nebyly dosud prioritou FEL, a proto jim nebyla věnována systematická péče.

Cíle fakulty v rámci celoživotního vzdělávání

Popis cílového stavu

Cílový stav FEL v oblasti celoživotního vzdělávání se zaměřuje na odborné akce v podobě odborných přednášek / kurzů, na spolupráci s průmyslovými partnery, na úzkou spolupráci se středními školami, pořádání JunioFEL. Strategie fakulty počítá s rozvojem CŽV jako žádané formy vzdělávání, která umožňuje pružně reagovat na aktuální potřeby strategických partnerů i potřeb široké veřejnosti v technických oborech. V bodech lze cílový stav shrnout následovně:

- Celoživotní vzdělávání v podobě kurzů / odborných přednášek jak v rámci doplňkové činnosti, tak v rámci bakalářských a navazujících magisterských studijních programech na základě poptávky ze strany zájmových skupin a průmyslu.
- Další rozvoj JuniorFEL, možnost využití nových lokalit letní univerzity, přenesení akce na partnerské odborné střední školy a gymnázia.
- Pořádání nultého týdne, jehož účelem je umožnit nově nastupujícím studentům především sjednotit a zopakovat znalosti ze střední školy. Největší prostor bude věnován technickým předmětům, jako je výpočetní technika, matematika, fyzika nebo základy elektrotechniky. Jedná se tedy o stěžejní předměty, které studenty během začátku studia na fakultě čekají.
- Vytváření prostoru pro odborný růst (další vzdělávání) pracovníků FEL.

Indikátory dosažení cílového stavu

- Počet realizovaných vzdělávacích kurzů / odborných přednášek.
- Počet účastníků letní univerzity JuniorFEL.
- Počet účastníků nultého týdne.
- Počet proškolených pracovníků FEL zapojených do projektu a zvyšování jejich kvalifikace.

Metody dosažení cílového stavu

K dosažení cílového stavu v oblasti celoživotního vzdělávání na FEL budou využity následující metody.

- Analýza vnějšího prostředí k získání přehledu poptávky po odborném vzdělávání v rámci CŽV na FEL.
- Aktivní spolupráce se současnými průmyslovými partnery a navazování nových kontaktů s průmyslovými partnery i širší veřejností.
- Užší spolupráce se středními školami v rámci; letní univerzity JuniorFEL, pořádání odborných přednášek pro SŠ.
- Metodické porady garantů jednotlivých kurzů, zpracování studijních materiálů k jednotlivým kurzům/ odborným přednáškám.

Potřeby fakulty v oblasti celoživotního vzdělávání

Za hlavní potřeby fakulty v oblasti celoživotního vzdělávání lze označit:

- Definice programů/kurzů celoživotního vzdělávání na ZČU a jasné postupy pro jejich realizaci ze strany ZČU.
- Propagace a marketing aktivit celoživotního vzdělávání a s tím spojené adekvátní finanční zabezpečení.
- Webové rozhraní podpory celoživotního vzdělávání s materiály jak pro veřejnost tak zaměstnance FEL.

Rizika a hrozby související s realizací celoživotního vzdělávání na fakultě

Rizika a hrozby realizace celoživotního vzdělávání na FEL lze shrnout v následujících bodech.

- Absence poptávky z řad veřejnosti po formách celoživotního vzdělávání.
- Transfer vybraného strategického know-how třetím stranám.
- Přímá konkurence vlastním studijním programům v Bc. a NMgr. studiu.
- Konkurence v podobě vzdělávacích agentur.
- Nedostatek lidských zdrojů na otevření nového trhu.
- Nadměrná byrokracie spojená s realizací celoživotního vzdělávání.

Nedostatečná, nejasná finanční podpora celoživotního vzdělávání, s tím související motivace lektorů a personální zajištění kurzů celoživotního vzdělávání.

Fakulta filozofická (FF)

Současný stav celoživotního vzdělávání na fakultě

Fakulta filozofická pořádá většinu svých vzdělávacích aktivit v rámci akreditovaných programů celoživotního vzdělávání.

Patří mezi ně kurzy akreditované a garantované katedrou sociologie:

Tvorba dotazníků

Tabulární analýza ve STATA

Programování ve STATA

Logistická regrese ve STATA

Lineární regrese ve STATA

Základy STATA a data management

Základy multiagentního modelování v NetLogu

Pokročilé techniky multiagentního modelování v NetLogu

Analýza kvalitativních dat – principy, nástroje a software

Metody prosazování genderové rovnosti na trhu práce

Populační stárnutí a politiky age managementu

a katedrou románských jazyků:

Vyrovňovací kurz francouzského jazyka pro studenty 1. ročníku CJKP

Všechny katedry FF pořádají v rámci akreditovaných oborů pravidelné cykly zvaných přednášek, na nichž vystupují tuzemští i zahraniční odborníci. Přednášky jsou otevřeny nejen studentům a zaměstnancům ZČU, ale také široké veřejnosti. Na vzdělávací činnosti s širším společenským dopadem se podílejí i akademické spolky studentů, které spolupracují s jednotlivými katedrami na organizaci různých akcí a významně se podílí i na zajišťování třetí role univerzity. (např. přednášky a besedy pro veřejnost ve spolupráci s Akademickým spolkem studentů politických věd v Plzni).

Pro veřejnost pravidelně fakulta organizuje přednášky ve spolupráci se Studijní a vědeckou knihovnou Plzeňského kraje, na jejichž organizaci participují všechny katedry Fakulty filozofické.

Fakulta, resp. katedra archeologie a katedra antropologie, připravují každoročně v měsíci říjnu Mezinárodní den archeologie a také se organizačně podílí na akci Plzeňské dvorky. V rámci obou uvedených akcí fakulta zpřístupňuje zájemcům archeologické a antropologické laboratoře. Široké veřejnosti je zde prezentována archeologie jako věda,

děti si vyzkouší hravou formou některé metody dokumentace, využití nejmodernějších přístrojů a seznámí se s hmotnou kulturou prostřednictvím školní sbírky. Presentovány jsou zde i repliky artefaktů a možnosti jejich rekonstrukce.

Co se týče dalších akcí pro širokou veřejnost, lze zmínit následující: V rámci projektu ArcheoCentrum Čechy-Bavorsko realizuje katedra archeologie velké množství různorodých odborných přednášek a exkurzí. Účastníci se tak seznámí s minulostí na česko-bavorském pomezí. Hlavním cílem projektu je zřízení ArchaeoCentra Čechy-Bavorsko jako instituce, která trvale a rozsáhle seznamuje širokou veřejnost se společným kulturním a přírodním dědictvím na území projektu. ArchaeoCentrum se zabývá výzkumem a vizualizací společného dědictví, čímž lidé z projektového území získají větší regionální identitu, která povede k uvědomělé konfrontaci se společnými dějinami. Kromě uvedeného povedou četné plánované projektové aktivity k udržitelné podpoře přeshraničního cestovního ruchu. Projekt **JPICH** „Community Archaeology in Rural Environments – Meeting Societal Challenges“ podněcuje spolupráci s veřejností v rámci archeologického výzkumu přímo v parcelách rodinných domů, je zde úzká spolupráce s obcemi formou přednášek a prezentací. V **Muzeu romské kultury** byly prezentovány výsledky projektu HERA „Accessing Campscapes: Inclusive Strategies for Using European Conflicted Heritage“ na pietních aktech spojených s romským holokaustem.

Plánované aktivity FF

Spolupráce se základními a středními školami v Plzni a v Plzeňském kraji:

- přednášky (prezentace) na téma archeologie a práce archeologa pro první ročníky (KAR),
- u prvních ročníků návštěva archeologické lokality (Plzeň a nejbližší okolí) (KAR),
- návštěva archeologické laboratoře / konzervátorské dílny (KAR),
- pro první ročníky a kvarty pravěké archeologické nálezy v západních Čechách (KAR),
- přednáška o kolonizaci, vzniku měst a vesnic (KAR),
- vznik Plzně/středověká Plzeň + vycházka (KAR),
- archeologie modernity pro septimy, oktávy a čtvrté ročníky (KAR),
- exkurze do archeoparku v Bärnau proběhne na konci května – na podzim pak proběhnou besedy pro maturitní ročníky s cílem získat nové uchazeče o studium (KAR),
- Bav se vědou - přednášky (KAP).

<https://bavsevedou.zcu.cz/politicky-system-ceske-republiky-a-volby/>

<https://bavsevedou.zcu.cz/soucasne-trendy-v-mezinarodni-politice/>

Vzdělávací aktivity pro nejmenší proběhnou opět v rámci periodických aktivit pro veřejnost (viz aktuální stav) a na vyžádání též prostřednictvím přednáškové činnosti na základních a středních školách. Konkrétně bude prohlubována spolupráce s 15. ZŠ

v Plzni, dále pak s Gymnáziem Lud'ka Pika, Masarykovým gymnáziem a Gymnáziem Plasy (KAR).

Jako zájmový kroužek bude nabízen na základních školách a gymnáziích kurz pro mladé archeology (KAR).

V rámci příměstských táborů KTS na ZČU budou v odpoledním bloku realizovány zájmové panely s cílem oboznámit děti zejména s ochranou hmotného kulturního dědictví u nás i v Evropě (KAR).

Nárazově a na vyžádání KAR nabídne tvořivé seznámení s archeologií pro handicapované studenty (KAR).

Dětská univerzita (KGS).

„Den plný zážitků s FF“ (KGS).

Start studia s němčinou (KGS).

Letní škola "Sport a politika" (garant Zákravský) – připravujeme k akreditaci v rámci celoživotního vzdělávání – cílovou skupinou by měli být primárně studenti VŠ a posledních ročníků SŠ z ČR (jazykem je čeština) (KAP).

Celoživotní vzdělávání – kurzy pro zaměstnance – připravuje se kurz na téma "Řešení neetického jednání na ZČU" (KAP).

U3V

Letní škola U3V (KAR).

Přednášky pracovníků v rámci U3V v Dobřanech (KAR).

Přednáškový cyklus "Evropská literatura" (ELIT 1–4) v rámci U3V (KAJ, KRO, KGS).

Přednášky na aktuální politická témata (KAP).

Fakulta pedagogická (FPE)

Celoživotní vzdělávání má na FPE ZČU dlouholetou kontinuální tradici. Fakulta dlouhodobě spolupracuje se všemi typy a stupni škol v Plzeňském i Karlovarském kraji.

FPE realizuje široké spektrum studijních programů, zejména v rámci DVPP.

FPE dlouhodobě spolupracuje s ÚJOP UK v systému zkoušek cizinců pro získání občanství ČR.

FPE je významně zapojena do aktivit U3V.

Pro FPE je oblast celoživotního vzdělávání klíčová. Je těsně svázána s dalším vzděláváním pedagogických pracovníků. Připravené kurzy jsou velmi rozmanité, co se týká jejich zaměření, ale i co se týká jejich časového rozsahu. Některé kurzy jsou krátkodobé v rozsahu několika hodin, další střednědobé s rozsahem desítek hodin, ale mnohé jsou dlouhodobé, tedy několikasestrální.

Důležitou otázkou současného období je příprava nových standardů doplňujícího pedagogického studia v rámci ČR a slíbené omezení jeho realizace pouze na fakulty vzdělávající učitele. Tento proces bude pro FPE již v roce 2019 znamenat nutnost přípravy nového DPS (zaměřeného na všeobecně vzdělávací předměty základních a středních škol, tedy nejen na odborné předměty pro SŠ (a to pro Plzeňský i Karlovarský kraj).

Programy vedoucí k získání kvalifikace (realizované):

Studium pro výchovné poradce, Studium v oblasti pedagogických věd se zaměřením: na speciální pedagogiku pro učitele MŠ a vychovatele, na speciální pedagogiku pro učitele ZŠ a SŠ, na přípravu učitelů odborných předmětů, praktického vyučování a odborného výcviku na SŠ, na vychovatele.

Programy vedoucí k rozšíření odborné kvalifikace (realizované):

v rámci programu Učitelství pro ZŠ: rozšiřující studium jazyků (anglický, český, německý, ruský), rozšiřující studium dějepisu, výpočetní techniky a informatiky, tělesné výchovy, rozšiřující studium DVPP – Učitelství pro 1. stupeň ZŠ;

v rámci programu Učitelství pro SŠ: rozšiřující studium jazyků (anglický, český, německý), rozšiřující studium dějepisu, výpočetní techniky a informatiky, tělesné výchovy, psychologie, biologie;

rozšiřující studium Učitelství pro MŠ.

Specializované činnosti: Školní metodik prevence.

Krátkodobé kurzy (DVPP) zaměřené na vyučování českého jazyka, německého jazyka, tělesné výchovy, hudební výchovy, výtvarné výchovy, fyziky, výpočetní techniky, chemie, psychologie, mediální pedagogiky.

Za nejvýznamnější pro praxi považujeme kurzy vedoucí **k získání či k rozšíření učitelské kvalifikace včetně kurzů doplňujícího pedagogického minima**, které se v posledních letech na FPE realizovaly pouze v oblasti dalšího vzdělávání učitelů odborných předmětů, praktického vyučování a odborného výcviku na SŠ (viz výše).

Pro rozvoj dalšího vzdělávání je významná otázka akreditací kurzů v rámci ZČU a MŠMT. V procesu akreditace kurzů DVPP je zvyšována náročnost, ze strany MŠMT jsou přesně vymezeny její náležitosti, jsou zpřísněna kritéria při získávání a prodlužování akreditací. Proces akreditace prochází výraznými kvalitativními změnami, které se v důsledku projevují zejména omezením ministerských akreditací pouze na kurzy vedoucí k získání či k rozšíření učitelské kvalifikace.

FPE významně reagovala na potřebu škol vzdělávat učitele v oblasti výuky češtiny jako cizího jazyka – byl vytvořen systém kurzů pro učitele, aktivní spolupráce s NIDV a se školami. Základní kurz Čeština jako cizí jazyk byl rozšířen o jednodenní semináře: Čeština pro cizince – specifika výuky dětí; výuka řečových dovedností v češtině pro cizince; Jak vytvářet výukové materiály pro žáka s OMJ; Problematika výuky české gramatiky pro cizince.

Historie celoživotního vzdělávání na fakultě

- Celoživotní vzdělávání bylo zajišťováno centrálně na celouniverzitní úrovni (Ústav celoživotního vzdělávání),
- s rozvojem a specifikací programů DVVP byly aktivity na přelomu let 2003–2004 přeneseny na FPE a jsou zde rozvíjeny dosud.

Současný stav celoživotního vzdělávání na fakultě

Pro FPE je v současnosti oblast celoživotního vzdělávání klíčová. Je těsně svázána s dalším vzděláváním pedagogických pracovníků.

Na FPE je celoživotnímu vzdělávání věnována významná organizační pozornost, jsou vyčleněny dvě studijní referentky.

Silné stránky

- dlouholetá tradice, kontinuita,
- provázanost s pregraduální výukou, zajištění odbornosti, frekventanti často jdou za „svými“ učiteli,
- prostorové zázemí a vybavenost učeben,
- možnost okamžité aktualizace a inovace studijních programů ve vztahu k implementovaným procesům hodnocení kvality,
- spolupráce s partnery, zejména s představiteli Plzeňského a Karlovarského kraje,
- dlouholetá součinnost při zabezpečování aprobovanosti učitelů, zejména Karlovarského kraje.

Slabé stránky

- nedostatečná či málo účinná propagace,

- riziko nenaplnění kurzů, výuka pro malé počty účastníků, rozdrobení výuky do malých skupin,
- pokud se kurz pro malý zájem v jednom roce neotevře, hrozí nebezpečí, že zájemci odejdou na jinou vysokou školu,
- obtížné oslovení cílových skupin (vedení škol často nepředá nabídku programů celoživotního vzdělávání svým učitelům).

Cíle fakulty v rámci celoživotního vzdělávání

Popis cílového stavu

- stabilizovat portfolio kurzů,
- důsledně propagovat všechny aktivity celoživotního vzdělávání, hledat různé cesty propagace, kombinace tištěné propagace s digitální nabídkou, větší důraz na elektronickou cestu propagace,
- soustavně sledovat poptávku, okamžitá reakce na nové podněty,
- provádět systematickou a promyšlenou evaluaci kurzů,
- připravit nabídkové „balíčky“ kurzů připravených na základě požadavků „terénu“,
- pokračovat v aktivitách U3V, rozšířit je.

Indikátory dosažení cílového stavu

- počet realizovaných programů celoživotního vzdělávání,
- počet účastníků v programech,
- finanční obrát.

Metody dosažení cílového stavu

- věnovat soustavnou pozornost oblasti celoživotního vzdělávání ze strany vedení fakulty i vedení jednotlivých kateder,
- koordinovat činnosti jednotlivých pracovišť,
- vyhodnocovat kvalitu jednotlivých kurzů,
- zabývat se analýzou poptávky po jednotlivých typech kurzů,
- do výuky „nasadit“ nejzkušenější a nejkvalitnější učitele,
- pravidelně hodnotit, cíleně se „ptát“ frekventantů,
- respektovat požadavky škol.

Potřeby fakulty v oblasti celoživotního vzdělávání

Vyjasnění legislativních otázek ze strany MŠMT, vytvoření základních standardů pro jednotlivé typy kurzů vedoucích k získání kvalifikace.

Rizika a hrozby související s realizací celoživotního vzdělávání na fakultě

Problémem je zejména riziko nenaplnění dostatečného počtu účastníků v jednotlivých kurzech. To pak často vede k neotevření kurzů a tím dochází ke snižování důvěry učitelů

v regionu v otevření dalších kurzů. Toto riziko znásobuje existence dalších subjektů v oblasti dalšího vzdělávání pedagogů, zejména KCVJŠ a NIDV. Riziko se FPE snaží minimalizovat jednáním s představiteli uvedených subjektů a dohodami o rozdělení rolí v dalším vzdělávání, resp. dohodami o spolupráci.

Fakulta se snaží aktuálně reagovat na nově vznikající problémy a obsahy ve vzdělávací činnosti (oblast inkluze, vzdělávání asistentů pedagoga, školní metodik prevence).

Dalším problémem jsou nevyjasněné legislativní otázky – existují rozdílně nastavené podmínky pro jednotlivé typy kurzů vedoucích k získání téhož stupně kvalifikace (např. vysoké školy musí naplnit 250 hodin v kvalifikačním studiu, zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků stačí 120 hodin (pro některá kvalifikační studia i méně). Absolventi získají stejnou kvalifikaci (stejně uznávanou), a to bez ohledu na rozsah kontaktní výuky. Není jednoznačně definován legislativní rámec, míra dostatečnosti či nedostatečnosti kvalifikace je v kompetenci ředitele školy.

U některých rozšiřujících studijních programů není přesně specifikován standard, především obsah studia. Není zohledněna jeho provázanost s obsahem pregraduálního studia. Přesto jsou takto odlišné podoby programů na různých vysokých školách ze strany MŠMT akreditovány. Snaha fakulty poskytnout kvalitní vzdělávání (odpovídající např. svým obsahem plánům magisterského studijního programu) je vnímána jako kontraproduktivní, uchazeči vyhledávají studium programů na jiných subjektech, usilují o získání kvalifikace (titulu) tou nejjednodušší cestou bez ohledu na výslednou kvalitu a získané znalosti a dovednosti.

Fakulta právnická (FPR)

Historie celoživotního vzdělávání na fakultě

První programy celoživotního vzdělávání se pořádají na FPR od roku 2002, jednalo se o dlouhodobé programy Právní specializace, které zpočátku byly realizovány pro profesní komory na základě jejich poptávky. Od roku 2008 se pořádaly pravidelně dlouhodobé programy pro nepřijaté uchazeče ke studiu či zájemce o studium v podobě programu Právní specializace. Program Základy práva, který byl primárně určen pro zájemce o studium magisterského studijního programu Právo a právní věda, byl akreditován od roku 2014. Od roku 2013 byl akreditován program Základy veřejné správy, který byl určen zejména pro zájemce o bakalářské studium Právní specializace, a od roku 2014 program Základy trestního práva určený zejména pro odbornou veřejnost. Od roku 2016 se začal uskutečňovat dlouhodobý program Přípravný kurz k rigorózní práci. V letech 2017 a 2018 se úspěšně konal jednosemestrální program celoživotního vzdělávání Právní vzdělávání pro Komoru daňových poradců. Od roku FPR také pořádala krátkodobé programy na základě poptávky odborné veřejnosti.

Aktivity informálního charakteru jako Den otevřených dveří se poprvé konal v roce 2012 a od roku 2011 se FPR pravidelně účastní prezentací na středních školách.

Současný stav celoživotního vzdělávání na fakultě

V současné době se na FPR uskutečňují dva programy celoživotního vzdělávání, a to dvousemestrální program Základy práva a dvousemestrální program Přípravný kurz k rigorózní práci. Program Základy práva vychází z představy interdisciplinárního vzdělávání, ve kterém získají absolventi kurzu základní přehled o jednotlivých právních odvětvích a jejich vzájemných souvztažnostech a seznámí se s akademickým prostředím. Cílovou skupinou jsou nejen neúspěšní uchazeči o přijetí do magisterského studia, ale i individuální zájemci z řad veřejnosti. V druhém programu Přípravný kurz k rigorózní práci posluchači získají základy pro vědeckou práci zejména v oblasti metodologie a argumentace, které jim pomohou při zpracování rigorózní práce. Cílovou skupinou jsou uchazeči o rigorózní řízení a složení státní rigorózní zkoušky, kurz je určen pro absolventy magisterského studijního oboru Právo.

Kurzy v rámci doplňkové činnosti FPR zatím nepořádá.

V rámci ostatních aktivit informálního charakteru FPR každý rok uskutečňuje Den otevřených dveří a účastní se prezentací na středních školách.

Silné stránky

Jde o tradiční a zavedené dlouhodobé programy nebo aktivity, které se otevírají či pořádají každý rok.

Slabé stránky

Nelze odhadnout v závislosti na vývoji demografické křivky dostatek zájemců pro otevření programů nebo pořádání daných aktivit.

Cíle fakulty v rámci celoživotního vzdělávání

Popis cílového stavu

Udržení, respektive rozšíření programů celoživotního vzdělávání včetně kurzů v rámci doplňkové činnosti na základě poptávky ze strany zájmových skupin (např. profesní komory aj.). Pokračování v aktivitách informálního charakteru.

Indikátory dosažení cílového stavu

Níže uvedené indikátory byly stanoveny v souladu se strategickým záměrem ZČU:

- U 25-19 – 0,5 mil. Kč získaných celoživotním vzděláváním.
- U 26-19 – 4 zastoupení ve významných grémiích, která mají vliv na vzdělávací politiku.

Metody dosažení cílového stavu

- Zapojení zástupců zaměstnavatelů do orgánů fakulty.
- Koordinace s regionální samosprávou.
- Spolupráce s orgány obcí, krajů a státní správy.
- Intenzifikace marketingu v oblasti celoživotního vzdělávání.
- Monitorování poptávky.
- Organizační a materiální zabezpečení kurzů.
- Spolupráce s CŽV v tematických oblastech blízkých FPR.

Potřeby fakulty v oblasti celoživotního vzdělávání

Poptávka po formách celoživotního vzdělávání, propagace a marketing těchto aktivit spojená s adekvátním finančním přínosem.

Rizika a hrozby související s realizací celoživotního vzdělávání na fakultě

V rámci celoživotního vzdělávání jsou riziky a zároveň hrozbami následující faktory, zejména absence poptávky po formách celoživotního vzdělávání ze strany veřejnosti, nedostatečné personální zajištění, absence motivace participovat na formách celoživotního vzdělávání ze strany lektorů, nedostatek financí pro uskutečňování forem celoživotního vzdělávání a také v souvislosti s financemi udržení konkurenceschopností.

Fakulta strojní (FST)

Historie celoživotního vzdělávání na fakultě

Historie celoživotního vzdělávání na FST se datuje od roku 2016, kdy vzniká samostatné oddělení, které navazuje na předchozí spolupráci s univerzitním útvarem ÚCV. Vzhledem ke koncepci a zaměření fakulty se SCV FST od té doby zaměřuje zejména na spolupráci s partnery v oblastech blízkých působnosti a zaměření FST, a to jak v plzeňském regionu, tak mimo něj.

Současný stav celoživotního vzdělávání na fakultě

V současné situaci se CŽV na FST zaměřuje na poskytování nebo rozšíření znalostí zabezpečovaných fakultou v rámci bakalářského a magisterského studia, a to jak interně, tak externě pro širokou veřejnost a průmyslovou praxi.

Cíle fakulty v rámci celoživotního vzdělávání

Popis cílového stavu

Tyto cíle jsou jasně definovány pomocí indikátorů v rámci Dlouhodobého záměru Fakulty strojní ZČU na období 2016–2020. Tyto indikátory v oblasti vzdělávání pokrývají zejména počet realizovaných vzdělávacích akcí a odborných přednášek na středních školách, přičemž strategie fakulty dále jasně počítá s rozvojem SCV jako formy vzdělávání, která umožňuje pružně reagovat na aktuální potřeby strategických partnerů i potřeb široké veřejnosti po technických oborech.

Indikátory dosažení cílového stavu

- 60 nabízených/30 uskutečněných akcí CŽV ročně.
- 15 přednášek na ZŠ a SŠ ročně.
- 30 pracovníků ZČU proškolených v rámci interního vzdělávání zaměstnanců ročně.

Metody dosažení cílového stavu

- Aktivní spolupráce se stávající databází partnerů a její kontinuální rozvoj.

Potřeby fakulty v oblasti celoživotního vzdělávání

- Stabilní zázemí ze strany univerzity.

Rizika a hrozby související s realizací celoživotního vzdělávání na fakultě

- Nadměrná byrokracie.
- Demografický vývoj.
- Situace na trhu práce.

Fakulta zdravotnických studií (FZS)

Historie celoživotního vzdělávání na fakultě

Celoživotní vzdělávání je na FZS realizováno již ode dne vzniku samotné fakulty, kdy bylo zřízeno samostatné Oddělení celoživotního vzdělávání, které sdružovalo a propojovalo vzdělávací činnost jednotlivých kateder. Celoživotní vzdělávání nelékařských pracovníků upravuje zákon č. 96/2004 Sb. Do roku 2017, kdy byl zákon novelizován, byla u nelékařských oborů povinnost kreditního systému. Oddělení tedy fungovalo především jako organizátor certifikovaných a Ministerstvem zdravotnictví ČR akreditovaných kurzů pro nelékařská povolání, především pak pro obory Zdravotní sestry, Porodní asistentky a Fyzioterapeuty.

Dále se oddělení zaměřovalo na pořádání rozmanitých akcí pro širokou veřejnost od dětí až po seniory v oblasti výchovy ke zdraví. Zapojovalo se do celouniverzitních projektů a navázalo dlouhodobou spolupráci s partnery v Plzeňském a Karlovarském kraji.

Současný stav celoživotního vzdělávání na fakultě

V současné době přebíralo fakultu nové vedení, a tak i celoživotní vzdělávání na fakultě prochází restrukturalizací. Novelou zákona 96/2004 Sb. skončila k 1. 9. 2017 registrace nelékařských zdravotnických pracovníků u NCONZO (Národní centrum ošetřovatelství a nelékařských zdravotnických oborů), která byla navázána na celoživotní vzdělávání formou kreditního systému. Oddělení se tedy bude muset od základu zaměřit na jinou formu vzdělávání.

V současné době probíhá monitoring potřeb trhu jak u odborné, tak i laické veřejnosti. Na fakultě stále probíhá Přípravný kurz pro uchazeče o studium. Nadále je realizována spolupráce s institucemi Plzeňského a Karlovarského kraje, je pořádáno množství školicích akcí pro širokou veřejnost.

Silné stránky

- dlouhodobá tradice v celoživotním vzdělávání,
- široký rozsah působnosti,
- personální zabezpečení na špičkové úrovni,
- materiální vybavení.

Slabé stránky

- změna legislativy – po zrušení povinnosti kreditního systému slabá motivace se dále vzdělávat,
- v současné době slabé administrativní zabezpečení oddělení z důvodu mateřské dovolené.

Cíle fakulty v rámci celoživotního vzdělávání

- vytvoření koncepce OCV na FZS,
- personální zabezpečení,
- vytvoření databáze kurzů napříč katedrami,
- monitoring potřeb,

- kurzy certifikované, zájmové, kurzy „na míru“, vzdělávací akce a osvěta pro děti, seniory, pracovníky institucí.

Popis cílového stavu

OCV FZS má v současné době za hlavní cíl navázání spolupráce se všemi katedrami FZS a jejími novými zaměstnanci. Dále bude sestaven katalogový list kurzů, přednášek, workshopů a dalších vzdělávacích aktivit, které jsou jednotlivé katedry schopné realizovat. Rovněž bude sestaven plán akcí realizovaných pro potřeby dalšího vzdělávání v oblasti celoživotního vzdělávání odborných asistentů.

Tvorba nových webových stránek. Oslovení dosavadních účastníků celoživotního vzdělávání – zjištění zájmu o kurzy. Znovuoživení kontaktů se stávajícími partnery – zjištění zájmu a potřeb.

OCV propojí svou činnost s projektovým oddělením FZS, které napomůže se lépe orientovat v aktuálních výzvách.

Indikátory dosažení cílového stavu

Měřitelností je a bude počet realizovaných vzdělávacích aktivit a počet proškolených účastníků jednotlivých vzdělávacích aktivit. Dále objem finančních prostředků plynoucích z celoživotního vzdělávání.

Metody dosažení cílového stavu

Pravidelný monitoring trhu. Aktualizace nabídky vzdělávacích aktivit jako reakce na poptávku, udržování a rozvoj kontaktů s kooperujícími institucemi a podnikatelskými subjekty. Posilování povědomí o FZS a ZČU v Plzeňském kraji, dalších částech ČR a zahraničí. Rozvoj a posílení o kvalitní pracovníky.

Očekává se, že na základě realizace opatření (Konceptce celoživotního vzdělávání) bude nabídka vzdělávacích aktivit FZS přístupná širšímu spektru potencionálních zájemců a bude navázána spolupráce s dalšími institucemi a z toho nadále plynoucí aktivnější a širší spolupráce se součástmi ZČU.

Potřeby fakulty v oblasti celoživotního vzdělávání

- spolupráce napříč ZČU,
- akreditace nových velkých kurzů dle aktuální legislativy,
- rozšíření spolupráce s novými partnery,
- vytvoření komplexní nabídky kurzů, které je v případě zájmu fakulta schopná realizovat.

Rizika a hrozby související s realizací celoživotního vzdělávání na fakultě

- dlouhý a náročný administrativní proces na ZČU,
- novela zákona – již není povinnost získávání kreditů u nelékařských povolání čili ztráta motivace se nadále vzdělávat,
- roztržitost jednotlivých součástí ZČU.

Nové technologie – výzkumné centrum (NTC)

Historie celoživotního vzdělávání v NTC

NTC vzniklo v roce 2000 a jeho hlavní aktivitou bylo působit jako regionální výzkumné centrum pro potřeby průmyslu. V průběhu doby vznikaly z různých stran motivované potřeby věnovat se kromě výzkumu i aktivitám celoživotního vzdělávání. V oblasti celoživotního vzdělávání se jednalo o vznik kurzů celoživotního vzdělávání zaměřených například na problematiku laserových technologií. Probíhaly dílčí vzdělávací aktivity v rámci doplňkové činnosti. Další vzdělávací a popularizační aktivity byly prováděny formou účastí například na akcích Dny vědy a techniky, expozicemi v Technánii, organizací brigád pro středoškolské studenty apod. Tyto aktivity probíhaly víceméně živelně a byly organizovány jednotlivci nebo jednotlivými výzkumnými týmy.

Současný stav celoživotního vzdělávání v NTC

Silné stránky

Silnou stránkou NTC je provádění výzkumné a vývojové činnosti v oborech physical sciences, chemical sciences, mechanical engineering a material sciences, získané znalosti a technické vybavení laboratoří.

Slabé stránky

Slabou stránkou NTC je roztržitost a nahodilost dílčích aktivit celoživotního vzdělávání, chybí koncepce a systematický přístup k provádění těchto aktivit a vyhodnocování jejich přínosu.

Cíle NTC v rámci celoživotního vzdělávání

Popis cílového stavu

Cílem NTC pro období 2021–2025 je vznik systému celoživotního vzdělávání řešícího potřeby NTC v oblasti získávání lidských zdrojů a VaV spoluprací a současně naplňující Regionální inovační strategii pro inteligentní specializaci Plzeňského kraje. Tento systém bude tvořen třemi pilíři:

- (i) Systém profesního vzdělávání absolventů VŠ,
- (ii) Systém vzdělávání pro potřeby uplatnění výsledků VaV,
- (iii) Systém práce se žáky SŠ.

Uvedený systém bude řešit potřeby vedení NTC a jednotlivých výzkumných týmů, bude mít definované zdroje financování a obsah jednotlivých aktivit, bude prováděno vyhodnocování jeho přínosů a systém bude navázán na hodnocení jednotlivých pracovníků i výzkumných týmů.

Indikátory dosažení cílového stavu

- Existence koncepce systému (i), (ii), (iii), tj. dokumenty popisující motivaci, jednotlivé vzdělávací aktivity a jejich vazby na další činnosti v NTC, kompetence v rozdělení součástí, SVC, výzkumný tým a pracovník, definice indikátorů a způsobů jejich vyhodnocení, provádění a vyhodnocování jednotlivých aktivit ...
- Objem získaných (vynaložených) finančních prostředků na aktivity celoživotního vzdělávání, ve struktuře (i), (ii), (iii).
- Počet účastníků celoživotního vzdělávání, ve struktuře (i), (ii), (iii).
- Kvantifikace přínosů celoživotního vzdělávání v podobě získaných účastníků (iii) a VaV spoluprací (i) a (ii).

Metody dosažení cílového stavu

Na úrovni vedení NTC a jednotlivých výzkumných týmů proběhne diskuse, jejímž výsledkem bude upřesnění motivace provádět jednotlivé aktivity celoživotního vzdělávání, budou rozděleny kompetence ve struktuře součástí, SVC, výzkumný tým a pracovník, budou potvrzeny definice indikátorů a způsobů jejich vyhodnocení, budou sjednoceny mechanismy provádění, dokladování a vyhodnocování jednotlivých vzdělávacích aktivit. Výstupem budou tři koncepční dokumenty pro (i), (ii) a (iii).

Aktivity profesního vzdělávání absolventů VŠ (i) budou zaměřeny na celoživotní vzdělávání orientované na výkon povolání ve vybraných oblastech, ve kterých NTC vykonává VaV činnost a současně ve kterých ZČU realizuje své studijní programy. Tyto aktivity se budou řídit Řádem celoživotního vzdělávání ZČU a budou probíhat v rámci jednotlivých programů akreditovaných Radou celoživotního vzdělávání ZČU. Pilotním projektem bude činnost Schváleného školicího pracoviště termo-diagnostiky na ZČU, ustanoveného v roce 2019 a organizovaného dle pravidel Asociace technických diagnostiků ČR, z.s.

Aktivity vzdělávání pro potřeby uplatnění výsledků VaV (ii) budou zaměřeny na vzdělávání pracovníků průmyslových firem a dalších subjektů spolupracujících s NTC v oblasti výzkumu a vývoje. Motivací těchto vzdělávacích aktivit je seznámit zejména nové potenciální spolupracovníky s VaV nabídkou NTC, motivovat je ke spolupráci a poskytnout jim potřebné technické znalosti pro efektivní vzájemnou komunikaci v rámci společných VaV projektů. Bude se typicky jednat o školení připravené na míru podle potřeb a požadavků partnerů a zákazníků, prováděné za úplatu dle pravidel pro provádění doplňkové činnosti na ZČU.

Aktivity zaměřené na studenty středních škol (iii) budou prováděny s cílem rozšířit povědomí studentů o VaV činnosti prováděné v NTC a přilákat nové zájemce o studium technických oborů na ZČU. Součástí těchto aktivit bude i spolupráce s pedagogickými fakultami a učiteli středních škol na vytvoření nových výukových pomůcek a předání teoretických i praktických znalostí pro jejich uplatnění ve výuce na středních školách. Budou pokračovat aktivity typu Dny otevřených dveří, Dny vědy a techniky, studentské

brigády, individuální práce s nadanými studenty apod. Neoddělitelnou součástí uvedených aktivit je získávání finančních prostředků formou různých dotačních projektů. Pilotním projektem v této třetí oblasti bude realizace projektu nazvaného "Termovize do škol".

Potřeby NTC v oblasti celoživotního vzdělávání

Základní potřebou NTC ve vazbě na celoživotní vzdělávání je získávání lidských zdrojů a VaV spoluprací s externími subjekty.

Potřeba věnovat se aktivitám celoživotního vzdělávání je dále významně ovlivněna způsobem rozdělování finančních prostředků na národní úrovni (Metodika 17+) a potom i na úrovni ZČU. K tomu pak spolupůsobí i systém hodnocení pracovníků, který více či méně motivuje k provádění aktivit celoživotního vzdělávání v porovnání například s aktivitami výzkumu a vývoje.

Rizika a hrozby související s realizací celoživotního vzdělávání v NTC

- Upřednostňování výzkumně-vývojových činností, které přímo přinášejí finanční prostředky a jejichž výstupy jsou součástí hodnocení zaměstnanců a týmů a z toho vyplývající neochota aktivně se účastnit aktivit celoživotního vzdělávání.
- Nedostatečné zdroje finančních prostředků na realizaci výše uvedených záměrů.
- Nedostatečný zájem cílových skupin o vytvořené vzdělávací aktivity.
- Neodpovídající přínosy realizovaných vzdělávacích aktivit v podobě získaných lidských zdrojů a VaV spoluprací.

Odbor celoživotního vzdělávání (oddělení Celoživotní a distanční vzdělávání – CŽV)

Historie celoživotního vzdělávání na CŽV

Oddělení Celoživotní a distanční vzdělávání vzniklo v roce 2017 jako pracoviště, které přebralo část agendy zrušeného Ústavu celoživotního vzdělávání. Na rozdíl od Ústavu celoživotního vzdělávání není úkolem oddělení CŽV zajišťovat firemní vzdělávání (to přešlo plně do gesce jednotlivých fakult). Jedním z hlavních úkolů oddělení CŽV je administrace agendy Rady celoživotního vzdělávání. Oddělení CŽV začalo nově na ZČU rozvíjet systém vzdělávání zaměstnanců ZČU (včetně rozvoje pedagogicko-psychologických dovedností akademických pracovníků) a systém metodické a technické podpory distančního a on-line vzdělávání. Dále dostalo na starost celouniverzitní popularizační aktivity Bav se vědou.

Současný stav celoživotního vzdělávání na CŽV

Silné stránky

- Koncepční a systematický přístup.
- Zkušený a flexibilní tým.
- Otevřenost novým výzvám, proaktivní přístup.
- Kontakty v rámci České republiky i zahraničí – rozvoj spolupráce, vzájemná inspirace.
- Většinová spokojenost účastníků kurzů.
- Neškolíme zbytečnosti (účast na školení na CŽV není ztraceným časem).

Slabé stránky

- Rozvoj většiny aktivit na základě projektů – nejisté financování.
- Komplikovaná spolupráce s jednotlivými součástmi univerzity.
- Pracoviště zatím není dostatečně známé, hledá teprve cestu.

Cíle CŽV v rámci celoživotního vzdělávání

Popis cílového stavu

- na základě monitorování poptávky vytvořit pestrou, ucelenou nabídku programů a kurzů zaštiťující všechny součásti ZČU, které se zabývají CŽV,
- podpora součástí v intenzivní práci se studenty (vyrovnávací a rozšiřující kurzy), s absolventy (nabídka kurzů s ohledem na celoživotní zaměstnatelnost),
- podpora součástí v přípravě a realizaci projektů zaměřených na rozvoj celoživotního a distančního (on-line) vzdělávání,

- vzdělávání zaměstnanců ZČU (Pedadesk, kurzy osobního rozvoje, nové technologie apod.),
- příprava a rozvoj nabídky kurzů vysokoškolské pedagogiky a kurzů pro lektory celoživotního vzdělávání pro celou ČR, případně i pro zahraniční zájemce (nabídka kurzů v cizím jazyce),
- zlepšení propagace uvnitř ZČU i navenek (pro studenty a zaměstnance by mělo být samozřejmostí vybírat si kurzy na webu ČŽV + známost ve veřejném prostoru),
- rozvoj e-shopu s nabídkou on-line kurzů,
- metodická a didaktická podpora pro vyučující na ZČU, technická podpora výuky s využitím technologií,
- administrace a rozvoj systémů pro on-line vzdělávání (Moodle, Eduskop – platforma Open edX),
- nově vzniklá poradna v oblasti celoživotního vzdělávání (diagnostika, poradenství v oblasti celoživotního vzdělávání a ve spolupráci s kariérním centrem v oblasti kariérního poradenství),
- nově vzniklá poradna pro zaměstnance ZČU (poradenství v oblasti celoživotního vzdělávání a ve spolupráci s kariérním centrem v oblasti kariérního poradenství).

Indikátory dosažení cílového stavu

- počet účastníků programů ČŽV, kteří byli osloveni propagačními aktivitami ČŽV,
- počet účastníků kurzů pro zaměstnance,
- počet připravených projektů v oblasti celoživotního a on-line vzdělávání,
- počet účastníků on-line kurzů,
- obrat v oblasti on-line vzdělávání (dopad existence e-shopu na prodej on-line kurzů) a v oblasti kurzů vysokoškolské pedagogiky nabízených mimo ZČU,
- počet osob, které využily poradenských služeb v oblasti ČŽV.

Metody dosažení cílového stavu

- průběžné provádění analýzy potřeb a hodnocení kvality nabízených kurzů a dalších služeb,
- rozvoj webu a facebooku ČŽV a další rozšíření propagačních aktivit, větší spolupráce s oddělením vnějších vztahů,
- průběžná intenzivní práce na aktualizaci celouniverzitní nabídky programů celoživotního vzdělávání, strategický a koncepční přístup k nabídce, metodická podpora součástí,
- vytvoření systému školení kurzů vysokoškolské pedagogiky a kurzů pro lektory celoživotního vzdělávání pro zájemce z celé ČR, případně i ze zahraničí (nabídka kurzů v cizím jazyce),
- úspěšné završení dlouhodobého úsilí o zřízení e-shopu pro on-line kurzy, uvedení e-shopu do provozu, rozvoj e-shopu,
- další rozvoj metodického a technického zázemí pro podporu e-learningu (vzdělávání pracovníků ČŽV v oblasti nových trendů, průběžný upgrade systémů, příprava projektů zaměřených na inovace), propagace možností podpory autorů e-learningových kurzů na ZČU, vytvoření motivačního systému,

- příprava koncepce poradny, vyškolení pracovníků CŽV pro provádění profesionálních poradenských služeb, oficiální zřízení poradny v určitém termínu, propagace aktivit poradny.

Potřeby CŽV v oblasti celoživotního vzdělávání

- (pro)aktivní přístup ZČU k CŽV,
- úzká spolupráce s ostatními pracovišti ZČU,
- kvalitní propagace kurzů CŽV uvnitř ZČU i navenek,
- kvalitní databáze agendy CŽV + CRM.

Rizika a hrozby související s realizací celoživotního vzdělávání na CŽV

- nedostatečná spolupráce, či dokonce konkurence ve vztahu k ostatním pracovištím CŽV,
- konkurence agentur zabývajících se dalším vzděláváním,
- nestabilní financování,
- nedostatečná motivace pracovníků ZČU aktivně se podílet na CŽV,
- potenciálně malá pružnost v důsledku složitých administrativních postupů.

Odbor celoživotního vzdělávání (oddělení Univerzita třetího věku – U3V)

Historie celoživotního vzdělávání na U3V

Univerzita třetího věku Západočeské univerzity v Plzni (dále ZČU) zahájila činnost v akademickém roce 1992/1993, organizátorem byla Pedagogická fakulta ZČU. Od ak. roku 1996/97 je Univerzita třetího věku institucí celouniverzitní, organizátorem byl do roku 2016 Ústav celoživotního vzdělávání Západočeské univerzity v Plzni a od roku 2017 je organizován oddělením Univerzita třetího věku, odbor Celoživotní vzdělávání a je zařazen pod Úsek prorektora pro studijní a pedagogickou činnost.

V akademickém roce 1992/1993 – 1994/95 byly přednášky smíšené, tj. cykly přednášek z různých oborů. Od roku 1995 bylo zahájeno monotematické semestrální studium pedagogiky, psychologie a literatury.

Od akademického roku 1996/97 byly zavedeny studijní obory (historie, dějiny umění, filozofie, psychologie, svět počítačů, exaktní vědy) a studijní předměty. Studijní předměty jsou vícesemestrové, studium U3V je od roku 1996 tříleté (šestisemestrové) s možností pokračování bez omezení. V Organizačním řádu U3V (vnitřní předpis ZČU) jsou upraveny podmínky účasti (není omezena věkem) a organizační struktura U3V.

Současný stav celoživotního vzdělávání na U3V

Vzhledem k velkému zájmu ze strany posluchačů se U3V ZČU od roku 2002 rozšiřuje také do dalších měst Plzeňského a Karlovarského kraje. Nejprve byla ve spolupráci s Fakultou ekonomickou vytvořena pobočka v Chebu a v roce 2005 v Aši. V současné době na pobočkách v Chebu a Aši studuje 219 posluchačů, kterým je každoročně nabízeno více než 12 programů zaměřených na společenské, přírodní i ekonomické vědy a práci s moderními technologiemi. Roku 2007 byl zahájen pilotní běh U3V ZČU v Sokolově ve spolupráci s Integrovanou střední školou technickou a ekonomickou Sokolov. Nabízí svým posluchačům rovněž širokou škálu oborů, které mohou studovat. Velkému zájmu posluchačů se těší přednášky zaměřené na astronomii, která se bez přerušení vyučuje od roku 2011. Sokolovská pobočka nabízí mj. od samého začátku své činnosti kurzy zaměřené na počítačové dovednosti a práci s mobilními aplikacemi. V roce 2008 byla otevřena U3V ZČU v Tachově. Lektori se spolu s 50 posluchači každoročně věnují programům z oblasti sociálních a společenských věd. V ak. roce 2009/10 byl spuštěn pilotní program Kapitoly z historie Klatovska se 110 posluchači. V roce 2012 se rozšířila působnost U3V ZČU také do Boru u Tachova. Tato pobočka byla po nasycení zájmu vědomostí chtivých posluchačů v roce 2016 uzavřena. Po tříleté odmlce byla v roce 2013 znovu otevřena pobočka v Klatovech. Nejprve se zapsalo 54 posluchačů, kteří navštěvovali kurz Poznání minulosti Klatov. Během 2 let se U3V ZČU v Klatovech rozrostla na celkový počet 150 posluchačů, zapsaných do 5 ucelených programů. Zájem o vzdělávání přetrvává u posluchačů i v roce 2018/2019, kdy pobočka nabízí více než 7 témat věnovaných sociálním, kulturním vědám, informatice a moderním technologiím. V roce 2013 začala nabízet své kurzy U3V ZČU ve městě Plasy. O rok později byly založeny další tři pobočky U3V ZČU ve městech Stráž, Karlovy Vary a Mariánské Lázně. V každém

z těchto měst je nabízen vždy jeden celoroční program. V roce 2015 byla otevřena pobočka ve Zbirohu, kterou navštěvuje ve dvou programech Regionální historie a archeologie Zbirožska a Psychologie celkem 91 posluchačů. V roce 2016 byla zřízena další pobočka U3V ZČU ve Spáleném Poříčí pro 22 posluchačů a v roce 2017 v Rokycanech, kterou navštěvuje 77 posluchačů. Výuka je v těchto pobočkách zaměřena na regionální historii a archeologii. Také v Plzni došlo k výraznému rozvoji a rozšiřování možnosti aktivního zapojení v rámci U3V. Nad rámec pravidelné výuky je nabízena i celá řada odborných přednášek, seminářů a exkurzí. Od ak. roku 2013/14 pořádá U3V ZČU letní školu pro seniory s osvětovými a aktivizačními přednáškami.

Silné stránky

- Prostřednictvím sítě poboček je U3V dostupná většímu množství posluchačů.
- Kurzy jsou organizovány dle preferencí posluchačů, což zaručuje účast a spolupráci adresátů výuky.
- Spolupráce s městy nebo kraji.
- Garance kvality obsahu, forem a metod výuky – realizace kontrol (terénních výjezdů), administrativního a organizačního zajištění akce.

Slabé stránky

- Organizační náročnost; personální zabezpečení.
- Nedostatečná publicita a propagace vzdělávacích programů, projektů, významných publikací vydaných specificky pro U3V, příkladů dobré praxe aj.
- Materiální vybavení subjektů podílejících se na vzdělávání (často nemají notebooky, dataprojektory), nízká úroveň vybavení tělocvičen, nedostatečnost multimediální učebny a její obsluhy.
- Nedostatečné možnosti zahraniční spolupráce v oblasti seniorského vzdělávání.

Cíle U3V v rámci celoživotního vzdělávání

- Nabídnout i jiné aktivity pro seniory – vytvořit tělocvičnu, sociálně-právní poradnu s vyškolenou obsluhou (tzv. svépomocné skupiny).
- Vytvoření „Senior klubu“ – místa, kde se budou senioři setkávat pro klidné a přátelské popovídání. Místo s přístupem na internet.
- Dalším cílem je každoroční rozšíření a aktualizace nabídky a realizace dalšího vzdělávání – odborné přednášky.
- Nabídka volnočasových aktivit i na pobočkách (rukodělné aktivity, besedy, autorská čtení, cestování, počítačová gramotnost aj.)

- Zapojit U3V do vědecko-výzkumných aktivit ZČU.
- Udržet kvalitní nabídku U3V i na pobočkách (ve formě vysokoškolského studia).
- Rozvoj Informačního systému U3V, kde je evidována a vykazována statistika výkonnosti U3V na vysokých školách.
- Motivovat zaměstnance U3V k zvyšování kvalifikace (za pomoci odborných kurzů) – často o kompetence z jiných oborů a také v oblasti ICT.

Popis cílového stavu

- Menší administrativní zatížení z pohledu ZČU. Nastavení systému kompetencí oddělení U3V.
- Motivovaní a finančně ohodnocení zaměstnanci oddělení U3V.
- Spokojení posluchači.

Indikátory dosažení cílového stavu

- Počet požadovaných administrativních úkonů se sníží.
- Navýší se počet stálých zaměstnanců oddělení U3V.
- Zvýší se sociální kompetence posluchačů. Posluchači během realizace výuky a po jejím absolvování pocítují subjektivní pozitivní přínos.

Metody dosažení cílového stavu

- Nastavení organizační struktury U3V jako odboru. Pro zlepšení vnímání U3V jako jediného partnera všech fakult jako pořadatele seniorského vzdělávání na ZČU.
- Navýšení rozpočtu k rozšíření personální kapacity U3V.
- Motivace posluchačů. Průběžný monitoring spokojenosti posluchačů.

Potřeby U3V v oblasti celoživotního vzdělávání

- kontrola a omezení možností jiných fakult ze strany ZČU – při podání projektových žádostí o vzdělávání seniorů – centralizace U3V ZČU,
- podpora vzdělávání seniorů a zdravotně znevýhodněných ze zdrojů EU, měst nebo krajů,
- nastavení legislativních pravidel čerpání dalších příspěvků ze státního rozpočtu (AU3V),
- větší zapojení součástí ZČU do výuky v programech U3V.

Rizika a hrozby související s realizací celoživotního vzdělávání na U3V

- nízká úroveň spolupráce mezi součástmi ZČU – případně zasahování jiných fakult do kompetence seniorského vzdělávání U3V ZČU,
- zasahování součástí ZČU do kompetencí U3V – podávání projektů zaměřených na U3V – kolize placených kurzů a kurzů zdarma (hrazených z projektů),
- platby židlohodin (navyšování),
- přetíženost nebo nedostatečná motivovanost a neochota odborných kateder realizovat U3V.

Ústav jazykové přípravy (UJP)

Historie celoživotního vzdělávání na ústavu

Ústav jazykové přípravy (UJP) od svého vzniku v roce 2009 zajišťuje na ZČU jazykovou výuku, která od počátku čítala tyto jazyky: angličtina, němčina, ruština, francouzština, španělština, italština, latina a čeština pro cizince, k nimž se později připojila i čínština. V rámci celoživotního vzdělávání pořádá pro studenty jazykové kurzy především v třináctitýdenních cyklech včetně kurzů pro Univerzitu třetího věku. Součástí nabídky jsou i kurzy pro zaměstnance, ať již se jedná o kurzy pro THP pracovníky nebo pro akademiky (např. EMI – English as a medium of instruction).

Na UJP působí dvě kulturně jazyková centra nabízející kulturní, společenské a vzdělávací akce studentům i široké veřejnosti, a to Ruské centrum s návštěvností průměrně 600 osob ročně (mimo studenty ZČU) a Americké centrum US Point, které ročně pořádá přes 100 akcí s celkovou návštěvností přes 2 000 osob. Americké centrum US Point uspořádalo již 4 ročníky konference Plzeňské rozhovory, jichž se tradičně účastní čeští a američtí odborníci na dané téma. Ruské centrum pořádá pravidelně vzdělávací semináře pro učitele ruštiny a krajské kolo festivalu „ARS POETICA – Puškinův památník.“ V roce 2019 obdržela vedoucí Ruského centra významné ocenění, medaili Josefa Jungmanna, kterou uděluje Česká asociace rusistů.

UJP zorganizovalo již 11 ročníků soutěžní Konference studentských odborných prezentací v cizích jazycích, jíž se účastní studenti ZČU a od roku 2014 i studenti středních škol Plzeňského kraje.

UJP realizuje přípravné a také intenzivní roční a půlroční kurzy češtiny pro zahraniční studenty, kteří plánují studium v českém jazyce na vysoké škole v ČR. Nabídka kurzů je strukturovaná, rozšířená o odbornou přípravu ke studiu zaměřenou na technické či ekonomické studijní programy. UJP rovněž realizoval jazykové a přípravné kurzy češtiny pro cizince v rámci projektu INTERSTUD.

Od roku 2017 UJP převzal do své správy organizaci Mezinárodní letní jazykové školy (MLJŠ), která každoročně na půdě ZČU přiláká několik set účastníků včetně zahraničních studentů a desítky lektorů, z nichž část tvoří zaměstnanci UJP a část externí a zahraniční odborníci. V rámci MLJŠ jsou realizovány kurzy pro děti, náctileté, studenty středních škol, zájmové kurzy pro širokou veřejnost i kurzy zaměřené na výkon povolání jako např. kurzy obchodní angličtiny, kurzy právnické angličtiny či kurzy pro učitele angličtiny jako cizího jazyka TEFL. Pro učitele angličtiny a němčiny na ZŠ a SŠ nabízí UJP kurzy akreditované MŠMT.

UJP mimoto realizuje přípravné kurzy pro získání mezinárodních certifikátů IELTS, Cambridge a TOEIC a v malé míře zajišťuje dle poptávky též výuku u externích objednatelů (firmy).

Současný stav celoživotního vzdělávání na ústavu

UJP nabízí v rámci celoživotního vzdělávání kurzy ve všech vyučovaných jazycích (angličtina, němčina, ruština, francouzština, španělština, italština, čeština pro cizince, čínština) s výjimkou latiny. Realizace jednotlivých kurzů je ovšem přímo závislá na měnící se poptávce. V rámci studijních programů nabízí UJP ve spolupráci s Fakultou ekonomickou kurzy angličtiny, němčiny, ruštiny a francouzštiny. V rámci Univerzity třetího věku jsou poptávány a pravidelně realizovány kurzy angličtiny a němčiny. Pro potřeby zaměstnanců ZČU jsou nejčastěji realizovány kurzy angličtiny a němčiny, které čerpají jednotlivé součásti buď formou hromadných kurzů pro zaměstnance, nebo formou individuální výuky či výuky v malých skupinách, která se daří realizovat i v rámci češtiny pro cizince a čínštiny.

Pro zahraniční budoucí studenty UJP realizuje jak přípravné, tak intenzivní roční a půlroční kurzy češtiny, a to i kurzy zaměřené na studium technických či ekonomických studijních programů. V současné době UJP připravuje také přípravný kurz se zaměřením na humanitní a pedagogické studijní programy. Za účelem náboru zahraničních studentů provádějí pověření pracovníci UJP cílenou propagaci na zahraničních vzdělávacích veletrzích a dalších akcích.

Nejvýznamnější akcí pořádanou v rámci celoživotního vzdělávání je pro UJP Mezinárodní letní jazyková škola (MLJŠ), která v současné době nabízí 66 kurzů (22 kurzů angličtiny, 9 kurzů němčiny, 7 kurzů ruštiny, 5 kurzů francouzštiny, 10 kurzů španělštiny, 6 kurzů italštiny, 6 kurzů češtiny pro cizince a 1 kurz čínštiny) rozdělených podle zaměření (zájmové/profesní), úrovně (dle SERR), cílové skupiny (žáci ZŠ a SŠ/učitelé/právníci/ekonomové/zájemci o certifikát/bez rozlišení) a formy realizace (denní/odpolední/týdenní/třítýdenní). S ohledem na stoupající poptávku je postupně rozšiřována nabídka především v oblasti kurzů pro děti a náctileté, které jsou částečně realizovány mimo kampus ZČU, v prostorách zámku Nečtiny. V současné době je nabízeno 11 kurzů, z nichž velká část je realizována v několika paralelních skupinách (Angličtina pro žáky ve věku 6–11 let, Angličtina pro žáky ve věku 12–15 let, Angličtina pro žáky ve věku 7–11 let na zámku v Nečtinech, Angličtina pro žáky ve věku 12–15 let na zámku v Nečtinech, Němčina pro žáky ve věku 7–11 let na zámku v Nečtinech, Němčina pro žáky ve věku 12–15 let na zámku v Nečtinech, Francouzština pro děti ve věku 6-11 let, Čeština pro děti ve věku 6–11 let, Čeština pro děti ve věku 12–15 let). Za účelem zkvalitnění agendy spojené s organizací MLJŠ nechal UJP vyvinout databázi, která bude splňovat všechny požadavky na administraci a výkaznictví.

V rámci přípravných kurzů na certifikáty UJP registruje pouze nízký zájem, omezený zpravidla na jednotlivce. V rámci doplňkové činnosti UJP realizuje kurzy pro firmy, které v současné době představuje pouze jeden odběratel.

Silné stránky

Hlavní silnou stránkou UJP jsou kvalitní akademičtí pracovníci s bohatými pedagogickými zkušenostmi v rámci výuky jednotlivých jazyků, kteří se pravidelně vzdělávají, účastní

zahraničních mobilit a zapojují se do projektové a vědecko-výzkumné činnosti UJP, včetně kvalitních zahraničních lektorů.

Velmi dobrá organizace přípravných a intenzivních kurzů češtiny pro zahraniční studenty, včetně propagace v rámci zahraničních vzdělávacích veletrhů a dalších akcí.

Kvalitní organizace a výuka MLJŠ vedoucí k mírnému nárůstu počtu účastníků a k pozitivnímu hodnocení akce.

Slabé stránky

Mezi slabé stránky UJP patří omezený počet zaměstnanců, který ústí v nutnost pokrýt část výuky externími spolupracovníky, pokud jsou akademičtí pracovníci momentálně vytíženi zajišťováním výuky v rámci studijních programů ZČU. Externí spolupracovníci se pravidelně podílejí též na zajištění výuky MLJŠ, v některých případech je evidována problematická spolupráce, která je na základě negativního hodnocení ukončena.

Nízký počet zaměstnanců UJP a nutnost primárního zajištění výuky v rámci studijních programů ZČU vede rovněž někdy k přesunům nebo dokonce zrušení plánovaných akcí v rámci celoživotního vzdělávání.

Cíle ústavu v rámci celoživotního vzdělávání

Popis cílového stavu

UJP zachová v rámci celoživotního vzdělávání nabídku ve všech dosud vyučovaných jazycích (angličtina, němčina, ruština, francouzština, španělština, italština, čeština pro cizince, čínština), realizuje i nadále kurzy v rámci studijních programů Fakulty ekonomické, v rámci Univerzity třetího věku a flexibilně realizuje kurzy pro potřeby zaměstnanců ZČU.

Pro zahraniční budoucí studenty UJP realizuje jak přípravné, tak intenzivní roční a půlroční kurzy češtiny, a to kurzy zaměřené na studium technických, ekonomických, humanitních a pedagogických studijních programů. Za účelem náboru zahraničních studentů provádějí pověření pracovníci UJP cílenou propagaci na zahraničních vzdělávacích veletrzích a dalších akcích, což se projevuje v mírném nárůstu počtu účastníků.

UJP realizuje další ročníky Mezinárodní letní jazykové školy (MLJŠ), kde se daří zachovat kurzy ve všech nabízených jazycích s mírným meziročním nárůstem počtu účastníků. V otázce akreditace nových kurzů reaguje UJP flexibilně na aktuální poptávku. S ohledem na koncepci celoživotního učení, která předpokládá rozlišení celoživotního vzdělávání a doplňkové činnosti, provede UJP vydělení kurzů pro žáky ZŠ a SŠ z nabídky v rámci celoživotního vzdělávání. UJP pro administraci a výkaznictví využívá nově vytvořenou databázi, která byla upravena za účelem vydělení kurzů pro žáky ZŠ a SŠ z agendy celoživotního vzdělávání.

V rámci přípravných kurzů na certifikáty UJP registruje zvýšený zájem, především u kurzu Angličtina – příprava na FCE. V rámci doplňkové činnosti UJP zajišťuje kurzy pro žáky ZŠ a SŠ v rámci MLJŠ s ohledem na aktuální poptávku. Kurzy pro firmy jsou realizovány pouze v omezené míře tak, aby nebylo ohroženo primární zajištění výuky v rámci studijních programů a potřeb ZČU.

Indikátory dosažení cílového stavu

- realizace jazykových kurzů v rámci studijních programů Fakulty ekonomické (dle potřeb FEK),
- realizace jazykových kurzů v rámci v rámci Univerzity třetího věku (dle potřeb U3V),
- nárůst počtu účastníků v přípravných a intenzivních kurzech češtiny,
- akreditace a realizace přípravného kurzu češtiny se zaměřením na humanitní a pedagogické studijní programy,
- realizace MLJŠ,
- nárůst počtu účastníků MLJŠ,
- využití nové databáze pro správu agendy MLJŠ,
- vyřazení kurzů pro žáky ZŠ a SŠ z databáze kurzů celoživotního vzdělávání,
- realizace přípravného kurzu na FCE.

Metody dosažení cílového stavu

- spolupráce s Fakultou ekonomickou a zajištění výuky pro plzeňskou i chebskou lokalitu,
- spolupráce s vedením Univerzity třetího věku a zajištění výuky pro plzeňskou lokalitu,
- propagace studia v češtině v zahraničí,
- akreditace a realizace přípravného kurzu češtiny se zaměřením na humanitní a pedagogické studijní programy,
- propagace MLJŠ v ČR i v zahraničí,
- získání prostředků na realizaci MLJŠ,
- neobnovení akreditace kurzů pro žáky ZŠ a SŠ,
- úprava databáze pro správu agendy MLJŠ umožňující oddělené výkaznictví kurzů pro žáky ZŠ a SŠ,
- propagace přípravného kurzu na FCE v rámci propagace MLJŠ a v rámci součástí ZČU.

Potřeby ústavu v oblasti celoživotního vzdělávání

UJP potřebuje především každoročně zajistit finance na realizaci MLJŠ a zvýšit finance na propagaci MLJŠ. S ohledem na financování je rovněž zapotřebí systémově řešit otázku odvodů spojených právě s organizací MLJŠ.

Rizika a hrozby související s realizací celoživotního vzdělávání na ústavu

Omezené finanční zdroje na propagaci aktivit celoživotního vzdělávání, obzvláště na propagaci MLJŠ, která čelí velké konkurenci v podobě místních jazykových škol.

Vysoké náklady při zajištění výuky spojené s odvody součásti v rámci ZČU, které mnohdy znatelně snižují konkurenceschopnost UJP v porovnání s nabídkou lokálních jazykových škol.

Přidané náklady, které UJP vzniknou v souvislosti s vydělením kurzů pro žáky ZŠ a SŠ z nově vytvořené databáze pro správu agendy MLJŠ.